

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Munkácsyváros, St. ... (Braz...)

Dr. Ramasetter Róbert
BUDAPEST
I. Diszter 2. II. 8.

KELELET

ESZDŐ-POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában

Egész évre	—	1050
Félévre	—	550
Negyedévre	—	290
Egy hónapra	—	100
Az előfizetési ára „Föld” című folyóirattal együtt hav-ként 10 lejjele drágább		
Csehszlovákiában		
Egy hónapra	—	ek 40
Egy szám	—	2

1928 november 9 Kedd

Munkácsyváros IX. évfolyam 246. szám

5687 Kiszlív 3

Összeült a VII. országrészi cionista konferencia

Fischer József dr. négynyelvű megnyitóbeszéde. A Világstervezet, a Keren Hajjeszód és Bukovina zsidóságának képviselői üdvözlik a konferenciát. Ujra felvonulnak a konferenciái pártok. Mayer Ebner expozeja az országos zsidó pártokról. Megválasztották a konferencia vezetését

(Oradeamare-Nagyvárad, november 8. Az Új Kelet tudósítójától.) Meleg, ünneplő lélekkel fogadta Várad, ez a hatalmas zsidó metropolisz az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség hetedik konferenciáját. Szombat éjjeltől vasárnap estig kék-fehér sálagos barissziánusok állottak őrt a pályaudvaron. A két irányból besfutó vonatok sűrű egymásutánban ontják magukból a konferenciára érkező delegátusokat. A serény barissziánusok kedves szolgálattétellel igérik meg az érkező vendégeket, mindenkinek kijelölik előre lefoglalt lakását és ellátják a szükséges felvilágosításokkal. Sorra érkeznek meg a szekelyföldi, máramarosi és erdélyi delegátusok, míg a bánátiak és aradiak legnagyobb része autón érkezik.

Vasárnap délelőtt megkezdődik már az előkonferenciák és egyes csoportok külön gyűléseinek sora. A Barisszia Vaid Harisonija nyitja meg a tanácskozásokat, amelyet követ a Czur-Salom szövetségi társaság igazgatósági ülése, majd a különböző konferenciái pártok értekezései. Az idei konferencia pártmegoszlása még a tavalyinál is tarkább képet mutat. Az egymással szembeálló pártokat a következőképpen csoportosíthatjuk:

1. Mizrachisták, a konferencia jobboldalát alkotják és a vallási követelmények érvényesülését hangsúlyozzák ki cionis a programjukban.
2. Brit Haavoda, (munka-szövetség) a progresszív

baloldalt reprezentálja és igen részletes, alapos munkaprogrammal lépnek a delegátusok elé.

3. Herzl blokk, a konferencia centripártja, mely a minden pártzemplőn felüli tisztá cionizmus jelszavával taborozza a híveket. Ugyancsak részletes programja van a konferencia összes társadalmi kérdései tekintetében.

4. Ifjúsági-blokk, az Aviva és Barisszia képviselői a konferencián, egyike a legerősebb csoportoknak.

5. Maximalista (Jabotinsky) csoport. Szerepe előreláthatólag minimális lesz.

A konferencia vezetése reméli, hogy a megbeszélődött pártok ellenére is a konferencia tanácskozásai nyugodt és méltóságos lefolyásnak lesznek.

A delegátusok első igazolása a Gerlicy utcai fogadó-irodában történik. Vasárnap délután öt óráig több mint százötven delegátus mandátumát igazolják le. A konferencia tulajdonképeni irodája a Kereskedelmi Csarnok épületében van, ahol a konferencia ülései is zajlanak. Ebben az irodában vasárnap délután már életveszélyessé válik a tolongás. A delegátusok itt kapják meg igazolványukat és a nyomtatásban megjelent jelentéseket és határozati javaslatokat. Ezek az iratok egész kötetterugnak.

A Kereskedelmi Csarnok épülete olyan mint egy méhkas.

Fischer József dr. ezután román nyelven folytatta beszédét.

Domnilor!

Dela constituirea uniunei noastre care își ține acuma conferința a șaptea au trecut deja aproape 8 ani. În momentul constituirei Uniunii evreime din Ardeal se găsea într-o stare complectament desorganizată. În lipsa conducerii corepunzătoare evreimea după revoluție în vălvoarea evenimentelor noi stătea în fața soartei sale cu cea mai mare nesiguranță. Înfiiintarea Uniunii noastre a dat maseilor evreiești, o direcție hotărâtă deșteptându-i conștiința de popor deosebit și încrederea în sine. În momentul istoric al unirii poporului român evreimea din Ardeal fiind pătrunsă de programul Uniunii noastre n'a ezitat nici un moment de a recunoaște în mod necondiționat și fără rezervă idea statului român. Evreimea în totalitatea ei s'a conformat cu pricepere noii formațiuni de stat și prin ațitudine sa înțelegătoare și prin adaptarea sa la noua situație, prin coordonarea năzuințelor sale culturale cu interesele statului, a contribuit în mare măsură la consolidarea țării. Oricine va privi cu obiectivitatea munca depuse de atunci de către Uniunea noastră va constata că am fost conduși întotdeauna de sentimentele de fidelitate față de tron, dragoste de țară, încredere în poporul român și devotamentul față de patrie.

Evreimea rămâne peste tot și întotdeauna statornică în sentimentele ei dinastice. Izvorul fidelității noastre sincere nu este numai supunerea tradițională față de tron, ci și convingerea noastră, că bunăvoința părințească a Suverenului și a familiei Regale, cum și puterea luminei binefăcătoare a Tronului, a cărei raze se revarsă cu aceeași căldură asupra tuturor cetățenilor fideli, va rezulta îmbunătățirea și a sorții grele a poporului evreiesc și că nu se va face nici o deosebire între cetățenii acestei țări.

Iubirea de patrie este virtutea supremă a evreimei. Adversarii noștri ne obiecionează că sioniștii servesc și interesele căminului național din Palesztina susținând că acest fapt nu este în concordanță cu patriotizmul român. Cred că nu este nevoie să pierd multe cuvinte pentru a evidenția cât de fals este acest argument. Am arătat deja în nenumerate rânduri că cu obligațiunile noastre care le avem față de patrie nu este în nici o coliziune, dacă colabărăm pentru crearea unui cămin pe seama fraților noștri cari suferă sub martiriul lipsei de țară dând astfel ajutor pentru frații noștri evrei fără adăpost. Naționalizmul nostru lipsit de orice șovinism nu poate decât să întărească bazele statului național român, întrucât ne găsim în luptă constantă cu toate acele curente internaționale cari idea națională o văd ca obstacol în calea înfrățirii popoarelor. Deci idea de stat român câștigă un sprijin prelios prin întărirea organizațiilor noastre și consolidarea țării va face un paș puternic înainte când instituțiilor noastre se va asigura atât din punct de vedere politic și economic, cât și cultural aceeași posibilitate de existență și de dezvoltare ca și instituțiilor celorlalte popoare conlocuitoare.

Avem toată încredere față de poporul român și suntem convinși, că maritimoritatea și simțul

A konferencia ünnepélyes megnyitója

Fél hat óraker már zsufolásig töltik meg a termet a konferencia delegátusai, a karzaton sűrű sorokban helyezkedtek el az érdeklődők, akik feszült csendben várakoztak a konferencia ünnepélyes megnyitójára. Pontban hat óraker jelenik meg a teremben az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség elnöksége. A zsufelt terem zúgó tapsviharral köszöntötte a konferencia vendégeit, akik az elnökség kíséretében

vonultak be a terembe Dr. Fischer József elfoglalja az elnöki széket, jobbján dr. G. Wollstein, balján dr. Felix Rosenblüth, mellette dr. Mayer Ebner foglalnak helyet. Körülöttük helyezkednek el az elnökség tagjai. Feszült csendben emelkedik szólásra dr. Fischer József, az E. Zs. N. Sz. elnöke, aki héber szöval nyitja meg a konferenciát.

הבא ברוך

צירות וצירים נכבדים!

הוא המשבר הכרוטורא! ובשביל זאת רבים ממנו אינם רואים ומרגישים המשבר הכללי החותר תחת קוים כל העולם ואת המשבר הארץ-ישראלי רואים ומראים לנו במגדלת מאה פעמים.

קטנות-הנפש היא זאת! מה שצרכים להשריש מקרבנו ורק אז נהיה מוכשרים למלא את תפקודנו שהקדוש ברוך הוא הטיל עלינו — את בנין ארץ-ישראל. באמונה בלתי-פוסקת צרכים אנחנו להאמין שבנין ארץ-ישראל תלוי רק בנו אם נמלא את הובתנו אם לאו.

נחפשה דרכנו ונחקורה האם מלאנו את הובתנו או! ואם נמצא — מה שקרוב לדאי — שהתדרשנו בעבודתנו נתאמן לשלם את הובתנו בנאמנות-ציונית וזאת שנית נשתדל לאחד את כל יהודי מדינתנו לעבודת בנין ארץ-ישראל, ללמד את כל יהודי התפקוד שמחוייב הוא לקחת חלק בהתאמות יהודי העולם בענין בנין הארץ. אין הדבר בין עברי לעברי, אלא בכוחות-מאוחדים נתאמן כלנו לבנות את ארצנו — את ארץ-ישראל.

ואם ועידתנו זאת תקרב אותנו אל מטרותנו אף בצעד אחד לא בהנם התאספנו ובאמת עבדנו עבודה-הפרודה! בתקוה הזאת כלנו הנני מברך אתכם צירות וצירים וגם אתכם אורחני החכמים בכרכת — ברוך הבא בשם ה'!

כשקראנו אתכם לוועידה הזאת השבועית של ההתאחדות לאומית יהודי מרנסילוניה הרגשנו שהועידה הזאת מוכרחת להיות קונפרנציא אחוד-הכוחות היהודיות שבמרנסילוניה.

תורתנו הקדושה מחייבת אותנו לשבות ביום השביעי ולנוה אחריו ששת ימי המעשה אבל אנחנו איננו יכולים לתת לנו מנוחה ולהונו אחריו גמר עבודה את קונפרנציא שבתון שלנו הלא רבי העבודה עוד לפנינו! אלא תשרה על כלנו רוח קדושת שבת והתלהבותה שתבעיר בקרבנו אהבת הלאום וזבת הארץ וככה נלהבים נמשך את עבודתנו בכוחות יותר חוקים ובכוונה יותר אמיתית עד שנגיע בקרוב אל מטרותנו.

צרכים למצוא בוועידה הזאת את האפשרויות לאחד את כח-הדווצור של כל יהודי מדינתנו ולהעמידו בשורת עבודת ישוב ארץ-ישראל והולך ומתפתח להגדילו ולהאדרו כפי דרישת הארץ ממנו.

בהונו הציונים ובחתי-ציונים מדברים עכשיו הרבה מהמשבר-הכלכלי הנורא המושל בארץ-ישראל. בשאלה הזאת נתעסק בפרטיות במשך הועידה. עכשיו רק אציין כי לפי דעתו המשבר באי אינו כל כך גדול כהמשבר שבנפשנו ורוחנו או! הלשה התגברת על עולמנו הפנימי וזאת

lékek
gurnik stb.
on kaphatók
Cluj,
telefon 9 10.

Telefon 10-13.

gyéb gépek
mellett.

mos
(mos) No 2.

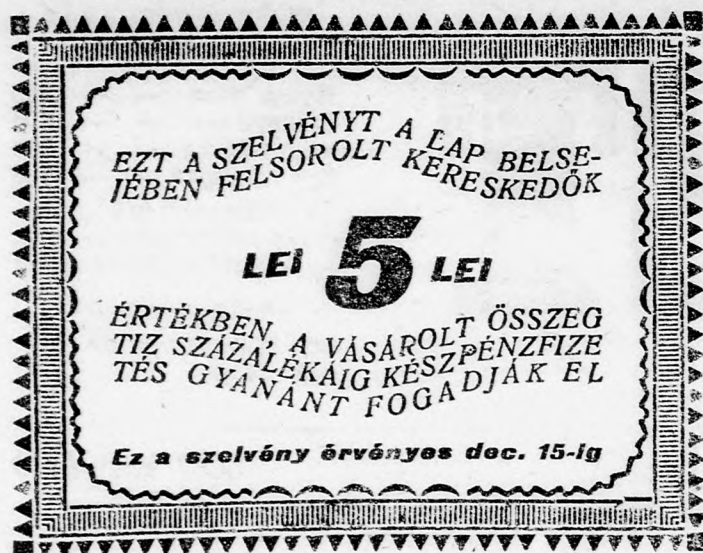
ba, szép, jó
Siebold
tutorgyá-
imisoa-
19. sz.

UN'S
CLUJ

yhája,
bb idő alatt
ben.
bat 24
óran al
és Fia Erdély
megbízhatóbb re-
des, Strada
Telefon 431.
dnyők!
gjobb kiviteiben.

atóbb

3.
on 12-12.

de dreptate a poporului român va fi întotdeauna temelie cea mai sigură pe care va trebui să ne bazăm în lupta pentru drepturile noastre. Nu puteri străine sau alte foruri, ci însăși poporul român să ne fie și va fi forul de apel, dela care așteptăm remediul doleanțelor noastre. Tot la judecata clară și sănătoasă a poporului român apelăm noi față de agitațiile antisemite, contrare legilor și ordinii morale universale, care periclitează nu numai siguranța personală și avatul evreiești, ci însuși bunul renume al țării (și consolidare ei internă. Cu ocazia ultimelor alegeri generale câțiva reprezentanți ai antisemitismului (au ajuns deja) și în parlament, dar avem toată speranța, că poporul român, care în majoritatea sa a respins și până acuma agitațiile antisemite, nu va de o importanță mai mare nici acțiunii antisemiteilor din parlament.

Populația evreiască care ea parte cu cel mai mare devotament în împlinirea tuturor îndatoririlor cetățenești precum la suportarea sarcinilor publice, poate să pretindă, cu tot dreptul aceiași apărare și egalitate de drept, de care se bucură alții cetățeni ai țării. Credem și sperăm că guvernul care s'a arătat totdeauna ca fiind energic în menținerea ordinii publice, va găsi măsurile necesare pentru a putea apăra interesele juste ale cetățenilor evrei.

Domnilor! Imi iau voie ca cu aceasta ocazie să mai ating o chestie care a devenit actuală în urma ultimelor alegeri generale și care este în legătură cu reprezentarea parlamentară a evreiești din Ardeal.

Decând evreimea a dat ființă organizației sale de popor deosebit, și-a luat în mâna proprie decidera sorții sale atât în chestiuni politice, cât și în celelalte privințe. În consecință noi am respins ori și ce încercare, care avea tendința ca în chestiunile evreiești să procedeze organele altei minorități. Poporul evreesc s'a desleptat și nu admite tutela nimenuia. Aceasta ca o urmare naturală a independenței noastre față de celelalte minorități, dintre cari nici una nu poate să reclame cu drept reprezentanță evreiești din Ardeal.

Aceste puncte de vedere ne-au condus și cu ocazia ultimelor alegeri generale, încercând tot posibilul pentru a putea realiza acest principiu atât de important și făcând sforțările noastre ca evreii din Ardeal să aibă în parlament reprezentanții lor. Durere, fără vîna noastră n'am reușit, prin urmare evreimea din Ardeal nu este reprezentată în parlament nici astăzi.

Nu se poate atribui decât acestei împrejurări că în ultima vreme reprezentanța parlamentară a partidului maghiar se prezintă tot mai des ca negotiorum gestor a populației evreiești din Ardeal. Poate partidul maghiar crede că acordând unul din mandatele sale unui așanumit evreu-ungur, a câștigat titlul de drept de a fi considerat ca reprezentant legitim al populației evreiești din Ardeal.

Partidul maghiar intervine în chestia școlară a copiilor noștri, altă dată arată un interes călduros pentru alte chestiuni pur evreiești, fapt care dă loc aparinței, ca și când toate acestea s'ar întâmpla cu știrea și învoirea evreilor.

Chiar de aceea — pentru a evita orșice neînțelegeri — țin să declar că evreimea din Ardeal nu recunoaște de a fi îndreptățit partidul maghiar la reprezentarea ei și că este contrară voinței majorității evreilor orice intervenție făcută de către partidul maghiar în chestiuni evreiești, admitând chiar că aceste intervenții să fie conduse de cea mai mare bunăvoință.

Este mai presus de orice îndoială, că identitatea soartei minorităților le îndrumă pe una

la altă. Însă acest fapt nu îndreptățește nici una dintre minorități, să invite în rândul ei membrii unei alte minorități și luptând în principiu contra politicii de desnaționalizare, în practică să pună în aplicare aceasta politică în detrimentul altei minorități.

Constată cu părere de rău, că partidul maghiar nu arată nici o simpatie față de străduințele națională ale evreiești din Ardeal și în loc de a primi dreptul de frate pe care l-am oferit de atâteaori, caută să câștige aderenți — chiar și pe prețul unui mandat parlamentar — unei ideologii de mult trecute și anume că evreimea din Ardeal face parte integrantă din minoritatea maghiară.

Aceasta străduință, care strică intereselor evreiești și nu folosește nici ungrumii, mă silește pe mine să accentuez, punctul de vedere al Uniunii noastre pe care îl are în aceasta chestiune.

Noi căutăm înfrățirea tuturor popoarelor conlocuitoare în aceasta țară fiind hotărâți să colaborăm cu oricine pentru consolidarea și înflorirea țării și pentru sprijinirea intereselor juste ale populației noastre. Singura condițiune care o punem este ca aceasta colaborare să fie cundusă de sinceritatea sentimentelor frățești și

A zsidó nép egyenlő jogokat követel

Fischer József dr. elnök román beszédének tartalmi kivonatát itt adjuk:

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség az első pillanattól kezdve a román állameszme iránti lojalitás álláspontján állt és ezt a lojalitást, mint mindenképp felett álló vezérő elvet, mind a mai napig változatlanul fentartotta. Szövetségünknek az új helyzethez való lojalitás alkalmazkodása, törekvéseinek az államérdekkel való összhangba hozatala számottevő tényező volt az ország konszolidálásának előmozdításában. A trón iránti hűség, hazaszeretet, a román nép iránti bizalom és odaadás azok az elvek és érzelmek, amelyek Szövetségünk minden egyes tagját mindenkor vezetik.

A zsidóság jónak és rossznak kitart dinasztikus érzelmei mellett, nemcsak hagyományos királyhűségünkkel fogva, hanem azért is, mert a minden hű polgárhoz egyenlően kegyes Trón fényének erejétől várja a zsidó nép nélkül sorsának enyhülését és annak az igazságtalan állapotnak megszűnését, mely a jogok tekintetében polgár és polgár között különbséget tesz.

A cionizmus, mint ellenségeink hangoztatni szokták, nemcsak nem áll ellentétben a hazafisággal, de román állameszme hatalmas támasztékot nyer a mi sovinizmustól mentes szervezeteink megerősítésével és ezért joggal remélhetjük, hogy előbb-utóbb felülkerekedik az a jobb belátás, amely a zsidóság intézményeinek egy politikai, mint gazdasági és kulturális téren megadja a lét és fejlődés ugyanazon előfeltételeit, amelyekkel a ittélő többi népek is rendelkeznek.

Az antiszemitizmus ellen

Öszinte bizalommal vagyunk az államalkotó román nép iránt. A román nép nagylelkűsége és igazságérzete a legbiztosabb alap, melyre jogaink kivívásában építünk kell. Nem külföldi hatalmasságok vagy más fórumok, hanem maga a román nép legyen és lesz a mi felelősségi fórumunk, melytől sérelmeink orvoslását várjuk. A román nép józanságához apellálunk azokkal a minden isteni és emberi törvénnyel ellenkező törekvésekkel szemben is, amelyek antiszemita jelszavak alatt a zsidóság élet- és vagyonbiztonsága ellen törnek és ezzel az ország jó hírnevét és konszolidációját is állandóan veszélyeztetik. A legutóbbi választások során már a parlamentben is hely jutott az antiszemita irány képviselőinek, amde minden reményességünk megvan arra, hogy a román nép, melynek nagy többsége eddig is teljesen közömbös maradt a felelőtlen helyről jött izgatással szemben, nem fog jelentőséget tulajdonítani a parlament antiszemita akciójának sem.

Egyenlő kötelességeket, egyenlő jogokat

A zsidó nép, mely önfeláldozással veszi ki részét a kötelezettségek teljesítésében és az ország terheinek viselésében, teljes joggal igényelhet egyenlő védelmet és jogegyenlőséget. Hiszen az és reméljük tehát, hogy a kormány, mely a közrend megővésében mindenkor erélyesnek bizonyult, meg fogja találni a hatékony eszköz-

A kutya ugat, a karaván halad! Jóharisnya a Sipos-féle maradt! Cluj, Reg. Ferdinand-ut 8.

să se suprimă pentru totdeauna tendința, care este îndreptată pentru absorbarea și contopirea poporului nostru. Noi nu contestăm, că în fosta Ungarie cultura maghiară a străbătut adânc masele evreiești, nici nu micșoram valoarea acestei culturi, ba mai mult, nici nu cerem dela nime ca să abică de cultura însușită, ceiașe pretindem noi este numai, ca în acelaș timp când se recunoaște tuturor națiunilor dreptul la o existență proprie, acelaș drept să se recunoască și nouă și în legătură cu aceasta să nu fie contestat dreptul nostru să readucem poporul nostru la cultura sa proprie și să însușim și să răspândim limba noastră strămoșească, limba bibliei.

Aceste sunt în linii generale principiile noastre conducătoare: loialitatea față de statul român și colaborarea cu toți cetățenii țării într'un spirit frățesc și suntem convinși că realizarea acestor principii va aduce un folos însemnat atât acestei țării cât și tuturor popoarelor conlocuitoare.

zöket a zsidó polgárok jogos érdekeinek megvédésére is.

T. Uraim! A legutóbbi politikai események aktuálisak tették az erdélyi zsidóság parlamenti képviselőit kérdés. Ezzel összefüggésben óhajunk néhány megjegyzést tenni. Amióta a zsidóság életre hívta a maga külön népi szervezetét, úgy politikai, mint egyéb kérdésekben is saját maga vette kezébe sorsa intézését és elhárított minden kísérletet, mely arra irányult, hogy a zsidóság ügyeiben más népkisebbség szervei járjanak el. Ez természetes folyamánya a zsidó nép teljes különállásának, ami kizárja azt, hogy a zsidóság képviselőit valamely más népkisebbség szervezte joggal igényelhesse.

Ezek a megfontolások vezettek bennünket a legutóbbi országos választások alkalmával is, amikor éppen ennek a fontos elvnek megvalósítása érdekében minden lehető megtettünk avégből, hogy az erdélyi zsidóságnak a parlamentben képviselőt szerezzünk. Sajnos, ez hibánkon kívül nem sikerült, úgy hogy az erdélyi zsidóság a parlamentben ma is képviselő nélkül áll.

A magyar párt és a zsidóság

Csak ennek a körülménynek tudható be, hogy az utóbbi időben mind sürűbben jelentkeznek az erdélyi zsidóság negotiorum gestoraként a magyar párt parlamenti képviselőit, mely úgy véli, hogy amiért a ráeső mandátumokból egy ugynevezett magyar zsidónak is juttatott egyet, jogcímét szerzett arra, hogy az erdélyi zsidóság legitim képviselőjének tekintessék. Hol gyermekeink iskoláztatásának kérdésében interviál a magyar párt, hol más tisztán zsidó ügyek iránt mutat meleg érdeklődést, ami annak a látszatnak ad teret, mintha ez a zsidóság tudtával és akaratával történék.

Eppen ezért minden félreértés elkerülése végett szükségesnek tartom ezúttal leszögezni, hogy az erdélyi zsidóság nem tekinti a magyar pártot a maga képviselőit jogositottnak és hogy a magyar párt részéről zsidó kérdésekben történő minden intervenció, bármily jóindulattól vezéreltessenek is azok, a zsidóság nagy többségének akaratát ellen való.

A kisebbségeket sorsközösségük kétségelentül egymásra utalja. Amde ez nem jogosithatja fel egyik kisebbséget sem, hogy a másik kisebbség tagjait a maga körébe invitálja és az elnemzetellenítés politikáját, amely ellen elvi harcot hirdet, a gyakorlatban a másik kisebbség rovására alkalmazni igyekezzék. Sajnálattal kell megállapítanom, hogy a magyar párt semmi megértést nem mutat a zsidóság népi törekvéseivel szemben és ahelyett, hogy elfogadná az annyiszor felajánlott testvéri jobbot, egy rég túlhaladott ideológia jegyében annak az elavult álláspontnak igyekszik, még parlamenti mandátum atengedése árán is hivatkozni, hogy az erdélyi zsidóság a magyar kisebbség kiegészítő részét képezi.

Ez a törekvés, amely árt a zsidóságnak és nem használ a magyarságnak, tette kötelességem, hogy álláspontunkat e kérdésekben ez ünnepélyes alkalommal is nyíltan hangoztassam.

A román bes magyar nyelven

Delegátus

— Másodizbe Nagyváradon város vezetőségé szerzetét. Ugy telességem a velánkat kifejezni ezuttal is készsé a nagyváradi z megjelent képvis bizottait és össze ciánkat jelenlétt

Visszapill

— Tisztelt H csiánkon ameliet év eseményeit, e tottunk meg a ez lesz l-gfontos eredménnyel tel pila. tást az Erd eddigi tevékeny

— Kolozsvár annak a határtal le, amelyet a né lében csoportos tudatra ébredése gramadás konfer pontok még ig kisebbségi sorsra gazdasági, vallás teinek csatos fél változástól elkáb

Ezért minde ebben az izzó maximális igény itéljük meg a p nem vitatható, kifizéséi új uta ságnak és ha tá megvalósítottnak konferenciának dást teremtető és zsidó nemzeti g életbe és eleven impulzust adott sitésére, amelye lehetett.

— Nincs be maximális progr megáll-pított, az hez viszonyitva tetetnek bizony Kolozsváron tar hogy a Szövetség adjon. A cioniz zeti gondolatblémák, így fő rális kérdések eszközet keres kesedést a cionil kelkebe gyöke át. A gyakorlati és a cionista n második konfer

— Az Aradó élénken foglalt problémái, a h dése ez új állat adat, hogy a b egyesítessék az feltorlódo teni ben a hazai zsi megvédésének r a Szövetség elé, amely az itt élő a saját magunk tulontul igayb nélkül áll-pitha Nemzeti Szöve lévő zsidóság vé érdemeket szerz sokasága okozta sabb feladatának zóására kevés id

— A tames

Fischer József dr. elnöki expozéja

A román beszéd után dr. Fischer József magyar nyelven folytatta elnöki expozéját.

Delegátus Hölgyek és Urak!

— Másodizben gyűlünk össze konferenciára Nagyváradon — mondotta — és élvezük a város vezetőségének és zsidóságának vendégszeretetét. Ugy érzem, hogy mindenekelőtt kötelességem a delegátust megköszönni és hálaikat kifejezni azért, hogy tanácskozásainkat ezúttal is készségesen lehetővé tették. Üdvözlöm a nagyváradi zsidó hi. községek konferenciánkon megjelent képviselőit, az ifjúsági egyesületek megbízottait és összes vendégeinket, akik konferenciánkat jelenlétünnel megismertelték.

Visszapillantás a Szövetség konferenciáira

— Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Konferenciánkon amellyel, hogy számbavesszük a lefolyt év eseményeit, egyben új programot is állapítottunk meg a következő esztendőre. Most is ez lesz a legfontosabb feladatunk. És hogy ezt eredménytelenséggel ne fejezzük, visszapillantást az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség eddigi tevékenységére.

— Kolozsváron tartott első konferenciánk annak a határtalan lelkesedésnek jegyében folyt le, amelyet a nemrég alakított Szövetség kebelében csoportosuló erdélyi zsidóság népi öntudatra ébredése országszerte kiváltott. A programadás konferenciája volt ez. A wilsoni pontok még igen élénken foglalkoztatták a kisebbségi sorsra szánt népeket, a politikai, gazdasági, vallási és kulturális autonómia ígéreteinek csábos fénye verődött vissza a hirtelen változástól elkábult lelkekben.

Ezért minden kisebbségi program, amely ebben az izzó hangulatban fogant meg, maximális igényekkel lépett fel. De bármiként itéljük meg a programadás jelentőségét, el nem nem vitatható, hogy első konferenciánk célkitűzései új utakat jelöltek ki az erdélyi zsidóságnak és ha távolról sem tekinthető e program megvalósítottnak, örök értéke marad az első konferenciának az, hogy a fellobbanó lelkesedést teremtő és cselekvő erővé alakította, a zsidó nemzeti gondolatot belevitte a zsidó közéletbe és elevenné tett szunnyadó zsidó erőket. Impulzust adott számos zsidó intézmény létesítésére, amelyekre annak előtte gondolni sem lehetett.

A zsidó érdekek védelme

— Nincs benne semmi csodáltnivaló, ha a maximális program, amelyet az első konferencia megállapított, az Erdélyben élő zsidóság erejéhez viszonyítva túlságosan széles alapokra fektetettnek bizonyult. Ezért a második, ugyancsak Kolozsváron tartott konferencia arra törekszik, hogy a Szövetség munkájának konkrét irányt adjon. A cionizmus eszméjével és a zsidó nemzeti gondolatú gyakorlatilag összefüggő problémák, így főként a Palesztina-kérdés, kulturális kérdések kerülnek előtérbe. Ezek mellett eszközöket keresünk arra, hogy a fellángolt lelkesedést a cionista ideológia ismertetésével a lelkekbe gyökerezett meggyőződés formáljuk át. A gyakorlati problémák megismertetésének és a cionista nevelésnek konferenciája volt a második konferencia.

— Az Aradon tartott harmadik konferenciát élénken foglalkoztatták a zsidóság általános problémái, a hi. községek megszervezésének kérdése az új államalakulatban és főként az a feladat, hogy a belső ellentétek kikapcsolásával egyesítsék az összzsidóságot a nap-nap után feltorlóddó tenzivalók elvégzésére. Az új keretben a hazai zsidóság elhelyezkedésének és jogi megvédésének nagy kérdőjele meredt állandóan a Szövetség elé. Egyetlen más szerv sem volt, amely az itt élő zsidóság sorsával törődött volna: a saját magának ügyes-bajos dolgainak intézése tulontul igénybe vett bennünket. Hivalkodás nélkül állapíthatjuk meg, hogy az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség a teljes elhagyatottságban élő zsidóság védelme tekintetében el nem muló érdemeket szerzett. Amde éppen a belső bajok sokasága okozta, hogy Szövetségünk legfontosabb feladatának, a Palesztina-munkának elvégzésére kevés időnk maradt.

Az erők egységesítésének konferenciája

— A temesvári negyedik konferencia a Szö-

vetég munkájának új irányt adott és minden funkció elébe helyezte a Palesztina-kérdést. A vezetőség legfontosabb kötelességévé az Erecziszráél felépítésében való részvétel intenzívebb tételét tűzte ki a temesvári konferencia. Az intenzív Palesztina-munka e konferenciával kezdődik és azóta állandóan erősödő irányt mutat.

Ennek a szellemnek a jegyében folyik le a nagyváradi ötödik konferencia is, amelyen már a Keren Kajemet lényeges fellendüléséről számolhatunk be. A Keren Hajjeszód is mind szélesebb köröket hódít meg az országépítés célja számára. Emellett e konferencián határozattá érik a zsidó bank gondolata, melynek eredményeként ma már több kis bank támogatja az arra szoruló zsidó kisvállalkozásokat.

— Amikor egy évvel ezután Marosvásárhelyt gyűltünk össze konferenciára, úgy éreztük, hogy a megettünk álló hét esztendő szakadatlan munkája ellankasztotta vidéki szervezeteinket és azt az élénk kapcsolatot, mely a Szövetség központja és tagozatai között szellemekben és szervezetben egyaránt szükséges. Az

Az országos zsidó párt

— Az elmúlt év kiemelkedő mozzanataként — folytatja dr. Fischer József — rá kell mutatnom arra az új gyakorlati eredményekre, amit nevelő és szervező hatással fontos munkára, amit Szövetségünk tagjai a zsidó választási blokk keretében a lefolyt közéleti és országos választások alkalmával kifejtettek. A közéleti választások rendjén Szövetségünk számos tagja jutott mandátumhoz a közéleti tanácsban, ami önmagában véve is fontos gyakorlati eredmény. A közéleti választások kielégítő eredményei után joggal remélhettük, hogy az országos választások során ismétül Erdély zsidóságát lélekszámaik megfelelő parlamenti képviselőhöz juttatni. Sajnos, nem sikerült az ország többi zsidó szervezeteivel egységes eljárásra szövetkeznünk, jóllehet ennek érdekében minden lehetőt megtettünk, másfelől néhány felsőfokú egyén sajnálatos külön akciója is gyengítette fellépésünk erejét. Ezek okozta folyamatok miatt az eredmények is mögött maradtak annak, amire a zsidóság erőviszonyaihoz képest jog-

A jövő év programja: a zsidó erők egyesítése

— Ez a futólagos visszapillantás az elmúlt évek jellegzetes eseményeire — folytatta ezután az elnöki expozé — egyben a következő év munkaprogramjára nézve is irányt ad nekünk: mindent megelőzőleg és lankadatlanul arra kell törekednünk, hogy a zsidó erők koncentrációját keresztülvigyük. Belső szervezeteinket az erők egyesítésének konferenciájaként jelöltem meg VII. konferenciánkat. Ebből kell kiindulnunk egész évi programunk megállapításánál. Minden zsidó erőt összegezni kell abból a célból, hogy megfellepsünk feladatunknak. Nem problémákban és programban van nálunk hiány, ezek adódnak bőven. A cionista ideológia gyakorlati megvalósításához, mind több és több anyagi és szellemi erőre, vállvetett közös munkára van szükség:

ennek a tőbbleterőnek a megszervezését és munkába állítását kell most programunkká tegyük.

A legjobb vezetők is elfuladnak az eszmék megvalósításának hajszolásában, ha a sorakatonaság gyenge vagy közömbös. Új erőket kell bevonnunk a munkába, ha teljesíteni akarjuk kötelességünket Erecziszráéllal szemben, az erők fokozására van szükség, hogy megoldhassuk azt a minimális kulturális programot, amelyet a jövő év munkatervébe felvettünk és minden erők összefogását kell lehetővé tenni,

erők új megszervezése látszott szükségesnek. A marosvásárhelyi VI. konferencia az újjászervezés gondolatának jegyében folyt le és végzett érdemes munkát.

Az előző év munkájának mérlege

— Az Önök elé terjesztett jelentésektől megállapíthatjuk, hogy a Szövetség e feladatának, valamint a marosvásárhelyi konferencián hozott egyéb határozatoknak mennyiben felelt meg. Az eltelt év munkájának mérlege objektív szemlélet mellett cionista szempontból nem tekinthető kedvezőtlennek. A munkaprogram egy-egy részének megvalósítására szívesen és rendszeresen törekedtünk és ezzel a további munkának biztos bázist teremtettünk.

— A cionista gondolat propagálásának és elmélyítésének, ugyancsak szervezetünk meg erősítésének érdekében az eddignél fokozottabb tevékenységet fejtettünk ki. Igyekeztünk úgy a Palesztina-munka terén, mint kulturális téren is munkaprogramunk szisztematikus megvalósítására. Az utóbbi években az egymásra torlóddó tennivalók sokasága miatt némileg háttérbe szorult hebrizáló munka új felvételére is megérttük a kezdő lépéseket. És ha anyagi eszközeink megfelelő héber oktatók alkalmazását fogják lehetővé tenni, a kellőképpen előkészített munka e terén is eredményre vezet.

gal számíthatott. Mindazonáltal becsületos helyállásunkkal sikerült úgy barátaink, mint ellenfeleink megbecsülését kiérdemelnünk és átvittük a köztudatba azt a meggyőződést, hogy a zsidóság nagy többsége szervezeten és fegyelmzett sorkonban áll vezetői mögött, komoly számbavételre jogosult tényező, mely a vállalt kötelességeit becsületosan teljesíti.

Ez az általánosság vált meggyőződés érlelte meg román részről is azt a felfogást, hogy az egész romániai zsidóságot összefogó népi alapon álló zsidó országos párt alakulása szükséges, hasznos és a román nemzeti politika érdekében is feltétlenül kívánatos.

Fontos elvi megállapítás ez, melynek jelentősége a közeljövő politikai fejleményei során fog kibontakozni. Az országos zsidó párt alakításának kérdése e konferencián részletesen fog bennünket foglalkoztatni.

hogy belső bajaink orvoslásában is előbbre jussunk.

Cionizmus és belpolitika

— Ezt a címet válik szolgálni azon javaslataink, melyek a szoros értelemben vett cionista munkának a belpolitikától való elválasztását tervezik. A célkitűzés: a tisztá cionista munkára redukált szervezet munkáját intenzívebbé tenni és megkönnyíteni a többi romániai zsidó szervezettel való együttműködést úgy cionista, mint belpolitikai kérdésekben.

— A cionizmus és belpolitika egymáshoz való viszonya sokat vitatott kérdés.

— A cionizmus a nép minden rétegére kiterjedő mozgalom és a cionista eszmékör a népet az élet minden vonatkozásában át kell hassa. A cionizmus nem redukálható egyszerű pénzügyi szervezetre; kontaktust kell tartson a zsidó nép minden rétegével, annak lelki és kulturális szükségleteivel ép úgy, mint gazdasági és egyéb bajaival. A nemzeti gondolat erejével egységbe forrasztott zsidó tömegek népi és egyéni szükségleteivel is törődni kell, mert különben a nyáj az első viharra szétfut és ott keres menedéket, ahol a vész ellen menetséget remél. Ezért sokakat aggály tölt el, hogy a cionista szervezet a belpolitikai kérdések kapcsolásával elveszíti a néppel való közvetlen kapcsolatot és a zsidóság ímért oly szervezetek hatása alá kerülhet, amelyek a régi asszimilációs ideológia jegyében igyekeznek

Triska I. Cluj, Str. Saguna 14.

Elad, vesz, ki-zongorát és pianinót Legelőnyösebb fizetési feltételek. bérel, becerél Hosszabb lejáratu havi részletek. Telefon 4-19. Szigoruan szolid, üzleti elvek. Elsőrendü gyártmányok. Telefon 4-19.

Érdeklődőket vételkötelezettség nélkül szívesen látunk raktárainkban.

megoldani a zsidóság belső problémáit.

— Minden ellenvetések megfontolása mellett is a Szövetség kisintézőbizottsága arra az elhatározásra jutott, hogy megteszi a kezdeményező lépéseket a szorosabb értelemben vett cionistamunka és a belpolitika elválasztására. Ez az elhatározás különben nem új keletű. A múlt évi konferencián is bejelentettem már azon szándékunkat, hogy az országos zsidó párt érdekében akciót kezdünk.

Országos politikai szerv szükségé

— Hogy tervünk: a cionizmus és belpolitika szétválasztása, eddig valószínűleg nem volt, annak egyedüli oka az, hogy mindeddig nem alakult meg az országos politikai szerv, amelyre Szövetségünk belpolitikai tevékenységének folytatására bízhatta volna. Éppen annál a rendkívül fontos visszahatásnál fogva, amelyet minden politikai organizáció tagjainak mentalitására, kulturális és egyéb törekvéseire gyakorol, lehetetlen lemondani a Szövetség ilyen irányú tevékenységéről valamely a zsidó népi gondolatlan nem rokonszenvező szervezet javára. A mi politikai jogutódunk csakis egy népi alapon álló országos párt lehet.

— Egy ilyen pártnak a megalakítása a zsidó közéletnek sürgős szükségessége. A legutóbbi országos jellegű választások alkalmával közvetlenül tapasztalhattuk, hogy keilő szervezettség hiányában erőteljes zűrzavarok megfellelő figyelemre nem méltatják, ugyszólván nemlétezőnek tekintenek bennünket, mert az egész országra kiterjedő egységes politikai szervezettel nem rendelkezünk.

A palesztinai helyzet

— Legutóbb a kongresszusi és statusquo hitközögek temesvári kongresszusa alkalmából merült fel a zsidó párt megalakításának gondolata, mikor is dr. Vértés Adelf, a zsidó közélet e puritán kiválósága, vetette fel és támogatta meggyőző érvekkel a zsidó pártalakulás szükségességét. Ö önmire fog szolgálni, ha e komoly felhívásra az első visszhang konferenciánk határozata lesz.

Minden zsidó erőnek össze kell fognia Palesztináért

— És ezuttal különös nyomatékkal fordulok azokhoz a zsidó testvérekhez, akik eddig bármely okból egyáltalán nem hozták még az áldozataikat Palesztináért. A Palesztinában verejtékező testvéreink nevében, az egész világon súlyos anyagi és lelki válsággal küzdő zsidóság nevében és a zsidó becsület nevében hívom fel őket arra, hogy Erec Jisráéllel szemben teljesítsék kötelességüket. Sem politikai pártalás, sem kulturális eltérések, vagy más különbség nem akadályozhat senkit abban, hogy Erec Jisráél felépítésében résztvegyen, mert Erec Jisráél felépítése nem egy párt, nem egy osztály, hanem az egész zsidóság egyetemes feladata. Számoljunk mindannyian annak a történelmi felelősségnek a súlyával, mely reánehazedik minden egyes emberre, aki nehéz napokban kitér kötelessége teljesítése előtt. En remélem, hogy mennél hevesebben fognak akadni ilyenek és sikerülni fog a most elkövetkező évben elérni azt a magasfokot, hogy a Palesztina munka jegyében minden zsidó erő egyesüljön.

A Mizrahi-szervezet hivatalosa

— Hogy ez az erőegyesítés mentél hathatósabban keresztélvithető legyen, különös súlyt kell helyeznünk a jövőben arra, hogy a hitű zsidóság az eddiginél is fokozottabb mértékben vonassék be a Palesztinamunkába. E tekintetben a munka országnézésének elvégzése az Erdélyrészi Mizrahi szervezetre vár. A legutóbbi Mizrahi világkongresszus igaz cionista odaadással nyilatkozott meg a Palesztina-munka intenzív folytatása érdekében és úgy a kongresszuson elhangzott beszédekből, mint határozatokból is kiárad az az elszántág, hogy Erec Jisráélnek a Tóra és tradíciók alapján való újjáépítésből a Mizrahi szervezet mint vallási-nemzeti alapon álló szervezet fokozottabb mértékben fogja részét kivenni. Remélem, hogy az Erdélyi Mizrahi szervezet lelkes és agilis vezetőségének sikerülni fog az itteni hitű zsidóság körében a Palesztina-építés gondolatának mennél több áldozatkész munkát szerezni.

A zsidó ifjúság szerepe

— Fontos szerep vár ennek a programnak a

— Tisztelt uraim! Söhol sem oly fontos az erök sürgös egyesítése, mint a Palesztina-munka terén. Palesztina jövőbeli kilátásait nem lehet a napi eredmények változásai szerint megítélni. Cionisták és nem cionisták egyaránt sokszor esnek hibába ebben a kérdésben. Amikor a baleseli program a békeszerződésben nemzetközi becikkelyezést nyert, sokan akadtak komoly vezető emberek is, kik oly gyorstempójú munkát süggettek, melytől Erec Jisráélnek rövid időn belül újjáépítését remélték. Amikor pedig a negyedik Alijah bevándorlóinak tömeges felvonulása megkezdődött, az optimisták már megvalósulva látták Erec Jisráél gyors benépesítésének lehetőségét. Nygyobb részben ezen optimisták azok, akik a most negyedik Alijah sikertelenségének láttára az egész Palesztina-munka megrázkódtatásától tartanak.

Pedig a jelenlegi krízis nem jelent mást, mint hogy sajtóság gazdasági helyzeténél fogva az ország maga válaszítja ki a termelésre nem alkalmas elemeket.

Megkezdődött tehát a visszavándorlás, amely a reményekben csalatkozott egyének szempontjából kétségtelenül nagyon sajuálatos, de az országépítés nagy problémájához viszonyítva egy epizód csupán, melynek tanulságait levonjuk, hogy a jövőben hasonló hibák elő ne fordulhassanak és azután megállás nélkül, rendületlen bizalommal haladunk tovább a megkezdett munka útjain.

— Nincsen helye tehát kétségbeesésnek és öntudatos munkával le kell törni azt a defaitizmust, amelyek mérgét ellenfeleink mesterségesen igyekeznek a lelkekbe beoltani. Ha vannak hibák, azok magunkban keresendők. Teljesítsük kötelességünket mindnyájan fokozott áldozatkésztséggel, biztosítsuk a palesztinai költségvetést és akkor megszünik Palesztinában a munkanélküliség és ezzel együtt a gazdasági válság is.

megvalósításában a mindkét nembeli zsidó ifjúságra. Azt a dicséretreméltó buzgóságot, amit a zsidó ifjúság részéről minden cionista munkában eddig is tapasztalunk, még intenzívebbé és általánosabbá kell tenni. Ennek érdekében a legnagyobb gondot kell fordítanunk az ifjúság megszervezésére és চালusszellemben való nevelésére.

— A zsidó ifjúság erőteljes megszervezése jelentékeny haladást fog lehetővé tenni csoportjaink újjászervezése tekintetében is. A megkezdett munkát rendszeresen tovább kell folytatnunk mindaddig, amíg szervezetünk annyira megrősödik, hogy kötelességének minden tekintetben eleget tehesen. Csoportjaink rendszeres működése egyedüli alapja a sikeres munkának, úgy a Palesztina munka terén, mint egyéb tekintetben is. Ezért a kerületi központ felépítése és a helyi csoportok munkájának rendszeresítésére nagyobb súlyt kell helyeznünk, mint valaha. Csak a helyi csoportok programszerű munkája biztosíthatja annak a munkaprogramnak a megvalósítását is, amelyet a következő esztendőre a hebraizálás terén magunk elé tűzünk.

A hebraizálás és a zsidó iskolák

— A héber nyelv általánosításának nemcsak propagandisztikus jelentősége van. Ez a cionista munka lényegéhez tartozik. Mindaddig nem lehet szó igaz értelemben vett nemzeti reneazánszról, amíg nemzeti nyelvünk, amely népi egységünknek egyik legfőbb ismertető jele kell hogy legyen, el nem sajátítjuk. Ha a héber nyelvet a galutban is megfelelően ismertő és általánosá teszük, a legteljesítősebb érve csvarjuk ki ellenfeleink kezéből, azt az érvet, hogy nép nemzeti nyelv nélkül nem élhet.

— S juálatos, hogy erőink fogyatékosága nem teszi lehetővé egy héber iskolarendszernek rövid időn belüli megvalósítását. De addig is, amíg a héber iskolarendszert fokozatosan megvalósítani képelek leszünk, önképzés útján, magánkuzások által és minden más alkalmas eszköz igénybevételével törekednünk kell a héber nyelv elsajátítására és terjesztésére.

Csinosan és olcsón
öltöztetheti fiát és leánykáját, mert cé-
günk berendezett egy modern

gyermekruha salont
ahol hozott anyagokból is készítnk a leg-
szébb kivitelben angol és francia fiu és
leányka ruhákat.

Katz és Mendel
Főúter 10.

Tegyon egy próbarendelést.

— E tekintetben nagy hivatás vár az Erdély területén már létező 3 zsidó közpiskolára és a hiányzó elemi iskolákra. Ismerjük a nehézségeket, amelyekkel ez iskoláknak megküzdendőik kell és tökéletesen méltányoljuk a zsidó nevelés terén a súlyos viszonyok mellett elért eredményeiket. Ezért erről a helyről úgy a zsidó iskolák, mint az új generáció jövője érdekében azt a kérelmet intézem iskoláink vezetőségeihez, hogy a hebraizáló munka elvégzésében legyenek segítségünkre és igyekezzenek az eddiginél sokkalta fokozottabb mértékben a héber nyelv tanítását tanrendjeikbe beilleszteni.

— Tisztelt Delegátusok! Ezekben kívántam vázolni a közeljövő legatrgösebb teendőit. Szándékosan nem terjeszkedtem ki a zsidóság politikai, gazdasági és kulturális sereleimre, — ezekről a konferencia érdemleges tárgyalásin fog szó esni — mert nem akarom most elterelni a figyelmünket arról a legfőbb célról, amelyet e konferencia munkájának központjába állítottam és amelyet a zsidó erök egyesítésének sürgös keresztülvitelében je-
löltem meg.

Tegyük fölr minden mellékes szempontot, függesszük fel a közéleti munkálkodás havében kiélekedett ellentéteket és keressük egymás testvéri megértését, mint az egyedül biztos zálogát annak, hogy jobb napok fognak virradni a mi sokat hányatott népünkre.

Adjon Isten erőt ennek a célnak a megvalósítására és ezzel a szívből jövő őszinte fohással az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség hetedik konferenciáját megnyitottnak jelentem ki.

A konferencia üdvözlőtáviratai

Ezek után dr. Fischer József német nyelven üdvözölte a konferencián megjelent vendégeket, majd indítványára a konferencia elhatározta a következő üdvözlő táviratok elküldését:

Öfelsége I. Ferdinánd király kabinetirsdájának

Bucuresti

Felség, az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetségnek Nagyváradon konferenciára egybegyült delegátusai alattvalói hódolatukat fejezik ki Felségednek és a Trón és Hazá iránti hűséggel aziránt esedeznek, őrizze meg Felséged továbbra is atyai jóindulatát a zsidó népességgel szemben, mely a Trónért és Hazáért minden áldozatra kész. Isten áldását kérjük Felségedre, a Királyné Öfelségére és a Fenséges királyi családra.

A konferencia megbizásából

Dr. Fischer József,
elnök.

Alexandru Averescu miniszterelnök Urhoz

Bucuresti

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség évi konferenciájára egybegyült delegátusainak megbizásából bator vagyok miniszterelnök urat iztelettel üdvözölni. Teljes bizalommal fordulunk a Miniszterelnök Urhoz és a vezetés alatt álló kormányhoz, melytől mint a jogegyenlőség és rend legfőbb őrtől az ország teljes konszolidálását várjuk. E munkában tel-

Ki akar szép lenni?

Szeptis isanyoz, nyújtos asszonyok, patlanasos férfiak szöpek lesznek, ha Maria seplö c-ém-el használatok Hatásért felelős! Főhite Ártalmatlan, Ára 30 L.

Főlerakat: Császár gyógyszerár, Tg. Mures, Albia-palota, 8 tégelynél díjmentes postai szitküldés. Kapható Clujon: Rózsa-drogueria, Aradon: Walfar, Weisz drogueria Oradilla Wera Apollo drogueria

jes áldozatkész
leszünk, Isten
kormányzás

a Cion

Az Erdély
hetedik konfe
lyesebb üdvö
tában a rend

A Cio

Viharos ta
dr. Félix Ros
vezet londoni
letét tolmács

— A vilá
dotta — Co
lehetően sul
hidálható kri
vállaira sul
erejével raj
felépítésnek
réget azért, h
ban a világ
got lehellő c
katonákra:

szüksége, mi
hőies odaad
slapjait. Az
tala, ha gyök
az Exekutive
üdvözlöm az
ferenciáját.

Rosenblüt

intézet a ko

— A C

hozom önök

tanácskozási

jes áldozatkészséggel mindenkor segítségére leszünk, Isten segítségével Miniszterelnök Urat a kormányzás nehéz munkájában.

A konferencia megbízásából
Dr. Fischer József, elnök.

Chaim Weizmann,
a Cionista Világszervezet Elnöke
London

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetségnek hetedik konferenciája megbízásából legszélyesebb üdvözetünket küldöm Önnek. Tudatában a rendkívüli nehézségeknek, amelyekkel

Erec Jizsráél ujjaépítéséért meg kell küzdenie, teljes odaadással állunk Ön és a Végrehajtóbizottság mellett a nehéz munkában és elhatároztuk, hogy az eddiginél is több áldozatkészséggel és munkával vesszük ki részünket Erec Jizsráél ujjaépítésében. Az Isten segítségével vezérelje utjain.

A konferencia megbízásából
Dr. Fischer József, elnök.

Fischer József dr. megnyitó expozéját számtalanszor szakította közbe tapsvihar és beszédnek végén percenkig ünneplte az elnököt az egész terem közönsége.

A Cionista Világszervezet köszönti a konferenciát

Viharos taps közepette emelkedik szóllásra dr. Félix Rosenblüth, aki a Cionista Világszervezet londoni végrehajtóbizottságának üdvözetét tolmácsolja. Beszédét héber nyelven kezdi.

— A világ zsidóságának figyelme — mondotta — Ön felé fordul, amely ma egy meg lehetőséget sulyos, de előrelátott és könnyen áthidalható krízis napjait éli át. A mai generáció vállalja sulyosodó feladatot, hogy erejének erejével rajta legyen a zsidó nemzeti otthon felépítésének. Ez a generáció viseli a felelősséget azért, hogy Palesztina még a mi napjainkban a világ zsidóságának napfényt és boldogságot lehellyő centrumává váljék. Nem egyszerű katonákra: héroszokra van a mozgalmunknak szüksége, mint amintek a mi chaitcaink, akik hősiességükkel vetették meg az épülő ország alapjait. Az erdélyi zsidóságban termékeny talajba gyökerezett a cionista gondolat és én az Exekutive nevében, szívem egész melegével üdvözlöm az erdélyi zsidóság hetedik konferenciáját.

Rosenblüth dr. ezután néhány német szót intézett a konferenciához.

— A Cionista Világszervezet üdvözetét hozom önöknek — mondotta. Most, amikor tanácskozássainkat megkezdjük, első gondolatunk

a jitsvúnak szól, amely most sulyos harcot vív a krízissel. A chalucósnak szól az első gondolatunk, akik nemcsak megkérték, de érettségük is küzdenek. Ez az esztendő nehéz feladatok elé állít bennünket, de nagyobb harcban meg kell nőjünk az erők és nagyobbak kell legyünk mi magunk is.

A Keren Kajemet üzenete

Alig ül el a taps Rosenblüth beszéde nyomán, máris új tapsvihar hangzott fel. A óváció ezúttal dr. G. Wollsteinnek szólott, aki a Keren Kajemet Lőjizsráél jeruzsálemi igazgatótanácsának nevében üdvözölte a konferenciát.

— Erec Jizsráél üdvözetét és népi szeretetét hoztam el az erdélyi zsidóság hetedik konferenciájára. A galut zsidósága nagy feladatok előtt áll. Az országépítés kötelességei és a diaszpóra gondja nehezédnek a zsidóságra, amely aggodó szemmel figyeli az országépítést. A Keren Kajemet ebben az évben fennállásának 25 éves jubileumát ünnepli. Ez az alap eddig 200.000 duram földet váltott meg a zsidó népek. A jubileumi évben megsokszorozódnak ezek a feladatok. Önökön áll, hogy nem kétszázézer, hanem húszmillió duram megváltásáról számoljunk be.

— Az egész világ zsidósága átérzi a helyzet súlyát és szerepének történelmi fontosságát. Meg fogja váltani földjét és meg fogja teremteni azokat a kapcsolatokat, amelyek Erec Jizsráél és a diaszpóra zsidóságát az esime jögyében összekötik. A KKL jeruzsálemi központja nevében szeretettel köszöntöm a konferenciát.

Mayer Ebner üdvözlöte

Wollstein frappáns beszédét hosszú taps követte és a tapsvihar még elementárisabb erővel tört ki, amikor dr. Mayer Ebner, a bukovinai zsidóság ősz vezére belekezdett beszédébe. A konferencia terme percenkig felállva ünneplte Mayer Ebner, aki ragyogó szónoki élánál mondotta el köszöntő beszédét.

— Hozom a bukovinai országrészi cionista szervezet üdvözetét — mondotta. Mint zsidó, mint cionista és mint politikus jöttem el az erdélyi zsidóság konferenciájára. Ietérdekünk, hogy megértsük egymást és rácszámoljunk népünk értékeire, hogy vissza tudjuk utasítani azt a hamis beállítást, amellyel elleneségeink a zsidóság értéktelenségét akarják bizonyítani.

— A mai európai kultúra el sem képzelhető a zsidóság nélkül. Ki gondolta volna, hogy a hajdan rabzsolga zsidó nép új világszemléletet fog adni az emberiségnek. Mert mi adtuk az emberiségnek a bibliát, amelynek gyermeke a kereszténység és unokája a mohamedán vallás. A legnagyobb érték azonban, amit adtunk, nem annyira az egyistenhit, mint a tisztá morál.

Az általános emberi morál

— Törvényt mindig a győzők szabták rá a legyőzöttekre. A morált pedig a legyőzött kisebbség adta a világnak. De ez a morál, amit mi adtunk az emberiségnek, független a győzöktől és legyőzöttektől, isteni eredete van, ez az általános morál.

Mayer Ebner ezután szellemes szavakkal változta az asszimiláció és a cionizmus pszichológiáját, majd a nemzetközi antiszemitizmus természetrajzát analizálta.

— Oroszországban — mondotta — pogrom, Romániában brutális, Ausztriában gazdasági, Németországban tudományos antiszemitizmus a divat.

— A Cuza-féle antiszemitizmus — folytatta — minden bajért a zsidókat teszi felelőssé. Elfelejtjük, hogy ez általános kisebbségi sérs, hiszen mindenütt a kisebbségek a bűnbakjai minden rossznak. Kinában például a keresztényeknek az a sorsa, ami itt a zsidóknak.

Az országos zsidó pártról

Mayer Ebner ezután rátért arra, hogy az antiszemitizmus bevonult a parlamentbe. A „parlamentáris“ antiszemitizmus enyhülést jelent, mert a nyílt tribünről elhangzó támadásokkal könnyebb felvenni a harcot, mint a rágalmozó röpiratok ezreivel dolgozó földalatti agitációval.

Mayer Ebner végül ráért jövetelének tulajdonképeni céljára és kifejtette az országos zsidó pártról vallott álláspontját.

— Országos zsidó pártot kell alakítanunk, — mondotta — hogy egységesen vehessük fel a küzdelmet. A cionista szervezeteknek nem kell belpolitikával foglalkozniuk, de nekünk cionistáknak igen is kell, mert mi kell legyünk avangárdja a nemzeti alapon megszervezett országos zsidó pártnak.

— Mindnyájan egy anya gyermekei vagyunk, de a mostoha sors kora gyermekkorunkban messzire üzött el bennünket egymástól.

Idegen nyelvet, idegen szokásokat vettünk fel, de most, amikor egymásra találunk, felébred bennünk az ifjúság közös emléke és rá kell eszmélnünk arra, hogy egyazon népek fia vagyunk mindnyájan.

Dr. Mayer Ebner nagyszabású beszédét tomboló lelkesedéssel fogadta a terem. Amikor a szj elült, Nusbaum Sámuel a nagyváradi ort. hitközség üdvözetét tolmácsolta a konferenciának. Rövid beszédében kifejti, hogy a zsidóság között lehetnek ugyan ellentétek, de egy érzésben találkoznak és ez a Cion iránti szeretet. Mindegy, hogy milyen zászlót vall valaki magáénak, csak egy kötelessége lehet: dolgozni Palesztina felépítéséért.

Dr. Bárdos Imre a váradi Zs. N. Sz. helyi csoportja nevében kíván eredményes munkát

olcsón

káját, mert cégy modern

a salont

készítünk a legfrancia fiu és kát.

Mendel

Tegyen egy próbarendelést.

...vadás vár az Erdély középiskolára és a merjük a nehézségeket, megküzdünk kell és zsidó nevelés terén a eredményeiket. Ezért iskolák, mint az új a kérelmet intézem a hebraizáló munka tünkre és igyekezzenek bb mértékben a héber beilleszteni.

Ezekben kívántam ob teendőt. Sándé a zsidóság politikai, elmeire, — ezekről a és in fog szó esni — elni a figyelmünket e konferencia mun és amelyet a zsidó keresztúlvitelében je-

nellékes szempontot, unkálkodás levében keressük egymás az egyedül biztos napok fognak vir- népünkre.

a célnak a megvaló- óvő észinte fohszsal övetség hetedik kon- tem ki.

cia üdvözlőtáviratai zsef német nyelven megjelent vendégeket, erencia elhatározta a küldését:

inánd király ájának

Bacuresti

rdélyi Zsidó

gnek Nagyvá-

iára egybe-

i alattvalói

ik ki Felső-

s Haza iránti

esedeznek,

ged továbbra

atát a zsidó

ben, mely a

t minden ál-

sten áldását

e, a Királyné

Fenséges ki-

megbízásából

r József,

ök.

szterelnök Urhoz

Bucuresi

zeti Szövetség évi

delegátusainak meg-

niaiszterelnök urat

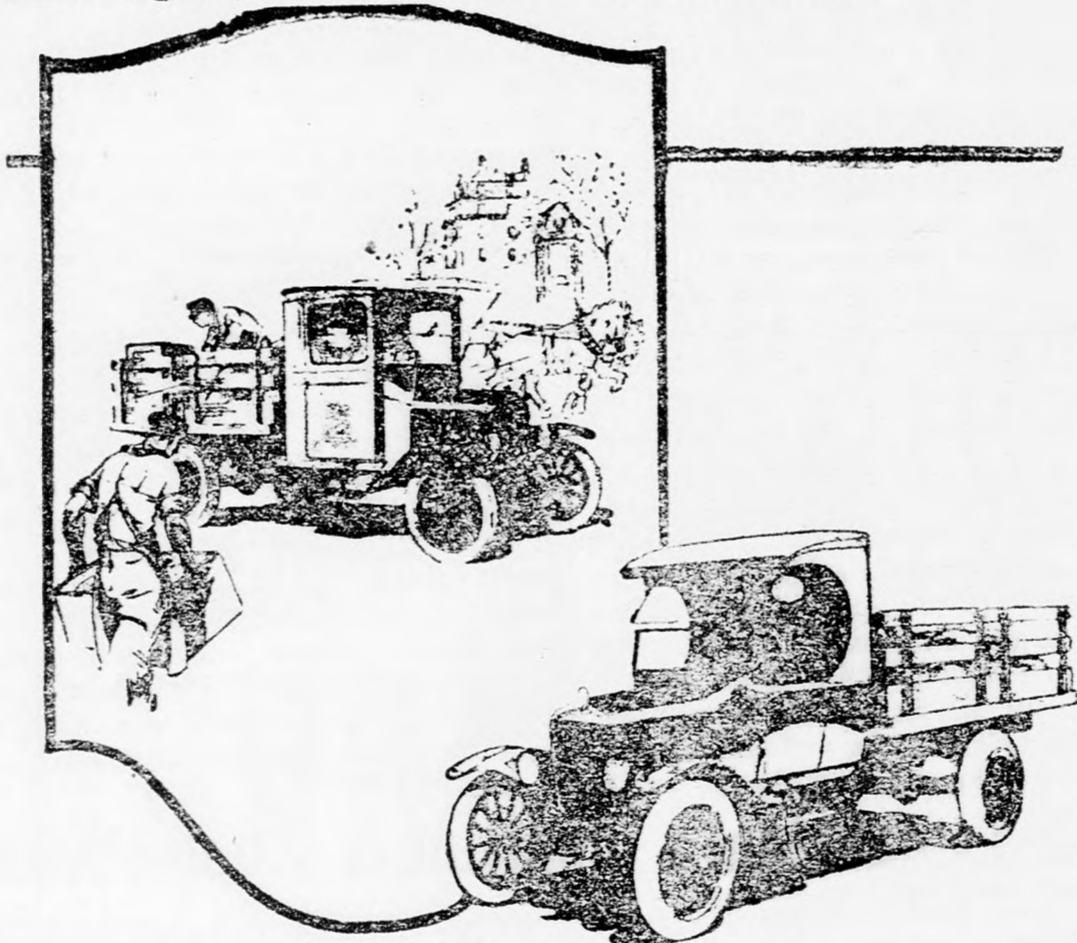
és bizalommal for

Urhoz és a vezeté

elytől mint a job-

bb órétől az ország

ok. E munkában tel-

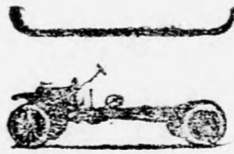

Előbb - utóbb..

A levakkal való szállítás ma már nem felel meg. Hogy versenyképes maradjasson és növekedő üzlet forgalmával lépést tartson, előbb-utóbb egy teherautót kell beszereznie. De milyen márkát fog Ön választani?

Miért habozik? Hisz Ön nagyon jól tudja, hogy az egytonnás Ford alváz ára a legolcsóbb a világ-piacon és a pótalkatrészei is rendkívül jutányos áron szerezhetők be.

On azt is tudja, hogy mily teljesítményt várhat a kocsitól, hisz Ford teherautó egymagában több van üzemban, mint az összes többi márkák együttvéve s amellett a Ford kocsik száma már meghaladta a 14-ik milliót.

5különböző karossze-riatípus azonnalszállítható

Ford

Ford Motor Company.

Látogassa még ma meg az országban lévő számos képviseletünk egyikét!

a konferenciának.

Berkovits Bernát a mizrachisták nevében üdvözli a konferenciát héber beszédben.

A halottak emlékezése

Az üdvözlések után visszafojtott eserdben emelkedett szólásra Giszkalay János, aki költői lendületű beszédben parentálta el az elmúlt év cionista halottait.

Giszkalay beszédét, amelyet a terem állva hallgatott végig, egyik legközelebbi számunkban ismertetjük.

Megválaszlják a konferencia elnökségét

Giszkalay beszéde után az állandó bizottság nevében Taub Ábrahám tamsvári tanár előterjesztést tett a konferencia elnökségének meg-

A nagyváradai konferencia második napja

A hétfői ülést reggel fél tíz órakor Nuszbaum Sámuel nyitotta meg. Szőnyi Géza dr., a konferencia jegyzője felolvassa az üdvözlő átiratokat, amelyek közül először a kolozsvári angol konzulátus üdvözlő átiratát olvassák fel. Az angol konzulátus a brit kormány nevében eredményes működését kívánja a konferenciának. Majd felolvasták a Keren Hajjeszód jeruzsálemi központjának héber nyelvű sürgőnyét, amely úgy szól, hogy a Jeruzsálemba költöző Keren Hajjeszód első aktusa az erdélyi cionista konferencia üdvözlése és eredményes munkát kívánás.

A belöldi és külföldi üdvözlő-írók felolvasása után Taub Ábrahám az igazolóbizottság nevében bejelenti, hogy a konferencia 156 megválasztott és 12 jogszertini delegátust igazolt.

Kezdetül az általános vita

Az igazolóbizottság jelentése után Weinberger Nándor főtitkár rövid német nyelvű beszéddel vezette be az általános vitát. Rámutatott arra, hogy mindenekelőtt a szervezet kiépítésének kérdése kell foglalkoztatnia a konferenciát és ezért éppen úgy meg kell alakítani a szervezet barátságát társaságát, mint ahogy a Keren Kajemet és a Keren Hajjeszód bizottság megszokott. Ezeknek a bizottságoknak, minden mást félretéve, egilis lendülettel kell a szervezés munkáját minden vonalon végrehajtani. Majd a kulturkérdésről emlékezik meg és a gyorsabb hebraizáció lehetőségeit vizsgálja. Végül az építési munka megfelelő támogatására hívja fel a delegációkat, mint amely munka legfőbb garanciája a szövetség feloldásának.

Ezután kezdetét veszi az általános vita. Az első felszólaló Feuerstein Kálmán, aki egy papirlapról olvassa a konferenciális Jabotinszky-párt programját. Feuerstein éles kritika alá veszi a Szövetség minden életmegnyilvánulását. Maximálisan követeléseket hangsúlyoz minden vonalon, úgy a Palesztina alapok javainak gyarapítására, mint a hebraizálás munkájánál, a sékel gyűjtés, az építési munkát és a központ munkáját illetően. Végül javasolja Kolozsváron egy központi székház felállítását.

Dr. Deutsch Mór lugosi delegátus a konferencia társelnökének felszólalása után Wasserstrom Sándor emelkedik szólásra és hosszabb beszédben vizsgálja a Szövetség palesztinai és galuth problémáit.

A chaluc-kérdés

Dr. Kohn Hillel, a Brit-Haavoda konferenciális párt programját terjeszti be. Részletesen foglalkozik a chaluc-kérdéssel, vizsgálja a chaluc-kérdésnek ideológiai és pszichikai adottságait, majd kéri elfogadását annak a javaslatnak, amely egy chaluc alap megteremtését sürgeti. Eanél a pontnál vitába száll a Herzi-blokk programjával, amely a chaluc-kérdést nem a chaluc alappal, hanem az erdélyi chalucoknak más chaluc-farmokon való nevelésével kívánja megoldani.

Fixel Vilmos szászrégeni-delegátus panaszt terjeszt elő, amely szerint az apahidai chaluc-farm beszárahái nevelői az erdélyi chalucok vallásos nevelését nem tartják eléggé szem előtt.

Dr. Engelberg Dezső az ifjusági blokk nevében deklarációt olvas fel, amely sérelmezi, hogy az igazolóbizottság 25 olyan delegátust igazol, akik a sékelfizetők nem választották meg.

Az ifjuság problémái

Nosziz Mór az ifjusági blokk nevében szól fel. Rámutat arra, hogy a távolálló problé-

választására. A konferencia elfogadja az előterjesztést, amelynek alapján a konferencia elnökétől Nuszbaum Sámuel, társelnökéivé dr. Deutsch Mór, dr. Bárdos Imrét, dr. Ritter Salamont, Weil Adolfot, dr. Halberg Gyulát, dr. Szegő Ernőt, Wasserstrom Sándort, főjegyzővé dr. Szőnyi Gézát, jegyzőkké Öhibaum Emest és Lindenfeld Ernőt. A konferencia jegyzőkönyvének igazolására pedig Fischer Lipótot és dr. Fentchel Józsefet választották meg.

A választás után Nuszbaum Sámuel a konferencia elnöke a vezetőség pártatlanságát igéri és ezzel a megnyitó ülést bezárja. A közönség és a delegátusok a Hatikra hangjával mellett csilottak szét és ezután a Bihorul (volt Lloyd) étterembe mentek, ahol szórakoztató bankett volt. Bankett után a politizai bizottság tartott ülést.

mák helyett a legközelebbi problémát kell megoldani. Ez a probléma: a Szövetség kiépítése. Az ifjusági blokk nevében kijelenti, hogy az ifjusági blokk nem fogadja el azt a szubvenciót, amelyet a Szövetség a pénzügyi javaslattal felvet, mert az ifjusági csoport nem akar kapni a Szövetségtől semmit, csak adni akar. Beszédét ezzel végzi, hogy a hebraizáció terén nagyobb erőfeszítésre van szükség.

Nuszbaum Sámuel elnök javaslatot tesz arra, hogy az általános vitát szakítsák félbe és most a külföldi vendégek előadásait halgassák meg. A javaslatot egyhangulag elfogadják. Ez után még csak dr. Bárdos Imre szólal fel és az igazolóbizottság nevében röviden felel dr. Engelberg Dezső felszólalására. Leszögezi, hogy a kérdéses 25 delegátust az ugynevezett Mizrachi-levél alapján választották be, amely

Rosenblüth dr. előadása a palesztinai krízisről

Beszéde további részében Rosenblüth dr. a cionista mozgalom, illetőleg az executive politikai problémáit vizsgálja. Első probléma az angol mandatárius hatalomhoz való viszony, a második a kolonizációs kérdés, a harmadik pedig a szervezet erősítése.

— Tudják jól, — mondotta Rosenblüth dr. — hogy Palesztina felépítésének tempója kérdésében a cionista világszervezet és az angol mandatárius hatalom között nézeteltérések is vannak. Mi elvárjuk a mandatárius hatalomtól és a Népszövetségtől, hogy teljesítsék kötelességüket Palesztina felépítésével szemben. Ez nem jelenti a revizionizmust. Mi azonban mindig a megunk erjére számítunk elősorban. Mi, zsidók, elvitathatatlanul kulturmissziót teljesítünk akkor, amikor Palesztinába civilizációt viszünk be és ezért elvárjuk a Népszövetségen keresztül az egész kulturvilág hatékony támogatását. A palesztinai kolonizáció tekintetében alapelveként áll, hogy nekünk nem csúnak minél több embert partra tenni. Termelő bázisa van ott szükségünk. Az arabok jó kereskedők, ismerik a viszonyokat és a zsidó keres-

Szét kell-e választani a cionizmust a belpolitikától?

Rosenblüth dr. a továbbiakban megemlíti, hogy Weizmann most kiment, hogy végül eldöntse: lehet-e valami a Jewish Agencyből.

Rosenblüth végül örömet fejezte ki afelől, hogy a nagyváradai konferencián együtt látják a cionista élet összes frakcióit.

— Eddig — mondotta — amíg itt zárt sorban vonulnak fel, az becsületére válik a Szövetségnek. Palesztina a valóság, az élet korrigál és töpössa az elientéteket, de a galut teoretikus vitát csak dialektikus értékek.

Rosenblüth beszéde ezzel véget ért.

Eután G. Wollstein, a Keren Kajemet Lőjiszráél jeruzsálemi irodájának kiülődötté tartotta meg beszámolóját. A Keren Kajemet zsidó világában címmel. Alapos tanulmányát egyik legközelebbi számunkban fogjuk ismertetni.

A délelőtti ülés ezzel véget ért.

A délutáni ülés

A délutáni ülést 3 órakor nyitotta meg dr. Deutsch Mór, a konferencia társelnöke. Napirondon az általános vita folytatása szerepel. Első felszólaló Feiler Pal brassói delegátus, aki bejelentette, hogy semmiféle frakciónak sem

levélben a Mizrachi megígérte, hogy a választásról szóló jegyzőkönyvet később csatolai fogja.

Rosenblüth dr. előadása

Nuszbaum elnök ezután átadja a szót Felix Rosenblüthnek, aki német nyelven hatalmas ex pozét tartott. Az előadást a konferencia mindvégig feszült figyelemmel hallgatta és számtalanszor szakította meg helyesítő tapszal.

— Az a feladatom, — kezdette szavait dr. Rosenblüth, — hogy a cionista mozgalom általános helyzetéről beszámoljak Önöknek. Nem akarok ténykedéseket és eredményeket felsorolni, hiszen ezeket ismerik Önök is. Tudják jól, hogy mi különbség a háborúelőtti és a háború utáni cionizmus között. Még 1921-ben csak 60 ezer és 1926-ban már 160 ezer zsidó lakosa van Palesztinának és míg a háború előtt 50 ezer font volt a palesztinai alap, addig most 700-800 ezer fontra rug a két alap évi bevétel. De nem eredményekről akarok itt beszélni, hanem alapvető és elvi kérdésekről. Mindenekelőtt rá kell mutatnunk arra, ami a Balfour deklaráció óta a cionizmus vezérgondolata volt: Palesztinát 20-30 év alatt fel kell építeni. Ez nem azt jelenti, hogy négy-ötmillió zsidót kell odatelepítenünk, vagyis egész Palesztinát felépítenünk, hanem egy nagyarányú tömeg kitelepítését.

A háború előtti mozgalom éppen abban különbözött a mostanától, hogy nem ismerte a tempó kérdését, soha sem említték azt, hogy mennyi idő alatt kell Palesztinát felépíteni és ennek oka az volt, hogy nem ismerték az arab kérdést. A Balfour deklaráció óta az arab kérdés fontos pontja a mozgalomnak és csak úgy oldható meg, ha legalábbis p ritásos mértékben lehet az országban a zsidó lakosság. Ezért vezérfonala a cionista mozgalomnak, hogy 20-30 éven belül kell felépíteni Palesztinát.

kedők nem konkurrálhatnak velük. Ezért a zsidó kereskedelem ne építsen bázist Palesztinában. Nekünk szilárd termelőmagot kell teremtenünk, amelyek egyedüli termelőalapja a jiszvának.

A válság igazi oka

— Minden bevándorlásnak a világon van megfelelő arányú visszavándorlása. Kolonizáció mindenütt a világon harcot jelent a körülményekkel. A Keren Hajjeszód külön-akciója hivatott segíteni a munkanélküliségen. A bajt le fogjuk győzni, mert nem lehet azt mondani, hogy a negyedik allijából teljesen hiányzott a chaluc szellem. A negyedik allijja egyszerű jel volt, mert megmutatta, hogy Kleteurópában százezren állanak készen a palesztinai kivándorlásra. Törekedni kell, hogy a kivándorlók nagy magántőkével rendelkezzenek. Ruppin régebben azt mondotta, hogy a bevándorlók 80 százaléká kellene mezőgazdaságból éljen. Ugyanez a Ruppin 25 százalékra redukálta a mezőgazdálkodók számát és most 15 százalék sem tartozik a mezőgazdálkodókhoz. Ez az oka a krízisnek.

tartozik és csak Brassó üdvözlését hozza.

Allást foglal azonban a brassói delegáció nevében, hogy a cionista tevékenységet a belpolitikai működésről választják ketté.

Dr. Fried Ábrahám sziget-i delegátus emelkedett szólásra ezután. Kijelentette, hogy kritikával jött, de áldás lett belőle. Ő régi optimista, aki meg van elégedve az eredménytel és elfogadja a jelentést, a mai gazdasági körülmények között nagyrészt munka.

A zsidó tradíciók védelme

Kohn Gábor nagyváradai, dr. Herkovits Ferenc és dr. Schönberger Manassa kolozsvári, valamint Hirsch Jakab nagybányai delegátusok hozzászólása után dr. Engel Jeremiás gyegegy-szentmihályi delegátus a palesztinai zsidóság

Bauch Ernő üzletébe

az őszi szezonra gyönyörű perzsa, kelim-gobelin, hóbédő- és mozik kézimunkák érkeztek szonktívul nagy választék csipkék, gombok, harisnyák és koftyákban.

vallástalanúsá-
ban interpe-
Az interpe-
Nuszbaum S-
nök válasza
dóság rossz
amelyekből
fokozottabb
kitélepitési,
Palesztinába
Nuszbaum
nygy tapsza
Eután
huzs aláírás
zárását. Az
séggel meg-
az általános
Józsefnek a
de az állan-
miatt nem

Hambur
Fischer dr.
sulyozta, h
jegyében j
örömének
cionista fra-
kétféle egy-
ség, ahol a
azokat elha-
nyomon kö-
a tudatos e

Az erde-
hogy két-
től és a dif-
fog jelent-
Van egy-
dás nem j
Herzi-blokk-
kel igyeksz-
gal m aktu-
lehet tagad-
eddig chál-
termelt ki,
tekintetbe
a chaluc-ké-
egységet, h
nem kéri a
vegyék re-
ök is mag-
farmok ügy

Dr. Dau-
meg a szót,

Dr. Dau-
meg a szót,

Dr. Dau-
meg a szót,

...
női di-
Clu-
Telefo-
Hö-
Gybz-
kivül-
1 m. tis-
1 m. m-
1 m. du-
1 m. gy-
1 m. fr-
Kaba-
szöv-
nak-
...

hogya a válsz-
b csatolni fogja.
th dr. előadása
lja a szót Felix
ven hatalmas ex
ferencia mind-
gatta és számta-
tapissal.
ette szavait dr.
mozgalom álta-
Önöknek. Nem
nényeket felszo-
ők is. Tudják
ualított és a há-
g 1921-ben csak
zer zsidó lakosa
áboru előtt 50
p, eddig most
alap évi bevé-
akarak itt be-
vi kérdésekről.
k arra, ami a
us vezérgondo-
7 előtt fel kell
gy négy-ötmillió
egys egész Pa-
gy ragyarányu

ppen abban kü-
em ismerte a
ették azt, hogy
t felépíteni és
smerték az arab-
k az arab kér-
és csak ugy
fásos mértékben
ság. Ezért vezér-
hogy 20-30
atinát.

ziszról

velük. Ezért a
básist Palesz-
magot kell te-
termelőslapja a

alság igazi oka
a világon van
ta. Kolonizáció
nt a körülmé-
llón-akciója hi-
gen. A bajt le-
sz mondani,
sen hiányzott a
ja egyszerű jel
K let európában
esztinai kíván-
y a kívándorlok
zenek. Ruppín
beándorlok 80
aságból éljen.
ra redukálta a
t 15 százalé-
hoz. Ez az oka

likától?

tét hozza.
di delegáció ne-
yzéget a belpo-
té.
delegátus emel-
ette, hogy kri-
t. O régi opti-
eredménnyel
gazdasági körül-
ka.

adiciók védelme
dr. Herskovits
assa kolozvári,
yai delegátusok
emlás gyergyó-
z inál zsidóság

zlelébe
kelim-gobelin,
érkeztek
kék, gom-
ztyűben.

vallástalanságáról terjesztett híreztelések ügyé-
ben interpellálja meg a külföldi vendégeket.
Az interpellációra a nemrég Palesztinában járt
Nuszbaum Samuel, nagyváradi hitközségi el-
nök válaszol. Eszakiúsan visszautasítja a zsi-
dóság rosszakarói által hangoztatott vádakát,
amelyekből azt a következtetést vonja le, hogy
fokozottabb mértékben kell olyan elemeket
kitélepitni, melyek a zsidó tradíciót viszik át
Palesztinába.

Nuszbaum felszólalását a terem közönsége
nagy tapsal fogadta.

E után az elnökhöz egy beadvány érkezett
husz aláírással, amely kéri az általános vita be-
vezetését. Az indítványt a konferencia nagy töb-
bséggel megszavazta. Az elnök kijelenti, hogy
az általános vitát berkeszti, csupán Hamburg
Józsefnek adja meg a szót, aki már reggel kérte,
de az állandó bizottsággal való elfoglaltsága
miatt nem tudta felszólalását megtartani.

Kétféle egység

Hamburg dr. azzal kezdte beszédét, hogy
Fischer dr. tegnapi elnöki megnyitójában hang-
súlyozta, hogy a konferencia a béke és egység
jegyében jött létre. Rosenblüth dr. is annak az
örömenek adott kifejezést, hogy az erdélyi
cionista frakciókat egységben látja. Azonban
kétféle egység van, az egyik a primitív egy-
ség, ahol az ellentétek nem tudatosak, vagy
azokat elhalgatják. A differenciálódás során ezt
nyomon követni a tudatos szétesés, amelyből
a tudatos egység sarjadzik ki azután.

Az erdélyi cionista szervezet megérett arra,
hogy kétféle egységbe a cionizmust a belpolitiká-
tól és a differenciálódás egy magasabb egységet
fog jelenteni. Ugyanez áll az ifjúságra is.

Van egy ügy, azonban, ahol a differenciálódás
nem jelent egységet. Hamburg dr. itt a
Herzl-blokk programjával száll szembe és érvek-
kel igyekszik bizonyítani, hogy a chaluco moz-
galom aktuális kérdés és annak fontosságát nem
lehet tagadni. Példákkal illusztrálja, hogy az
eddig chaluco-mozgalom szakképzett chalucokat
termelt ki, akik munkabírás és szakképzettség
tekintetében első helyen állanak. Éppen ezért
a chaluco-kérdésben nem kell képzelnit az
egységet, hogy differenciálódás jöjjön létre, ha-
nem kéri a Herzl-blokk kiáltványának aláírását,
vegyék revízió alá programjukat és vállalják
ők is magukénak a chaluco-akció és chaluco-
farmok ügyében megindított mozgalmat.

Elfogadják a jelentéseket

Dr. Deutsch elnök ezután Székely Béliának adja
meg a szót, aki a jelentések elfogadásához tett be-

vezetőjét tartja meg. Székely lendülettel beszédben
mutat arra, hogy a jelentés elfogadásának alapfel-
tételé annak kinyilatkoztatása, hogy úgy a politikai,
mint a chaluco-kérdésben az egész konferencia
egyet ért. Lezögezi, hogy a két akció egyformán
a chaluco-ügy szeretetében kézelt. Bizik abban,

hogy a palesztinai bizottságban ez a két program
meg fogja találni a harmónikus együttműködés
lehetőségét.

Székely Béla előadása után az elnök szavazásra
teszi fel a kérdést, amelyen a konferencia egyhan-
gulag elfogadja a jelentéseket.

Trockij heves támadása a szovjetkormány polgári orientációjára ellen

(Moszkva, november 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Már részletesen foglalkoztunk azzal a
kiélekedett helyzettel, amely a jelenlegi szovjetnépbiztosok és az orosz ellenzék vezetéi között
áll fenn és amely csaknem polgárháborút eredményezett.

Az orosz kommunista párt most megtartott konferenciáján Trockij, az ellenzék szellemi
vezére, heves beszédet tartott a jelenlegi kormány ellen, azzal vádolva, hogy a szocializmus
felé orientálódik. A kormánynak, szerinte, tartózkodnia kell a burzsoá-kormányokkal való
együttműködéstől, hogy a forradalmi propagandát ne mérsékelje semmiféle tekintet. Trockij
beszédét az ellenzék nyílt hadüzenetének tekintik a kommunista párt kezében.

A köztársasági párt győzött a görög választásokon

Még nem ismeretesek a végleges eredmények

(Athén, november 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) A detronizációs forradalmak és a diktatúra
után vasárnap az urnák elé járult Görögország
népe, hogy tíz óra szavazással megválassza a nemzeti-
gyűlést és a legszélesebb körű népszavazással dönt-
son az államforma felől. Korábbi táborok, minisz-
terelők minden elők születt magott, hogy a nép
akaratának meggyőzően biztosítsa. Athénban
egyukat állítólag fel, hogy a rojalisták esetleges
puccskísérletét elhárítsák. Este tíz óra körül még nem
lehetett képt forradni az eredményről, de a repub-
likánusok remélik hogy 30-40 főnyi parlamenti
többséget fognak szerezni. Az eddigi hírek két
vezér bukásáról szólnak: Mstaxa rojalista és
Papanasztaziu republikánus vezér kint volt. Szaloniki-

ben a szavazások számlálása folyik. Az athéni ered-
mény bizonytalan a sajtó hírszolgálatá majdnem
teljesen meg van bémítva, mer a telefon és távírda
majdnem hiátólag hivatalos beszélgetésekre van
használva.

Athén, november 8. Az utolsó távíratok szerint
azok a választási eredmények, amelyeket eddig hi-
vatalosan közöztettek, a köztársasági pártnak több
mint harmincz százalékos többséget jelentik. A további
eredmények a köztársaságiak győzelmén mér nagyon
sokat nem változhatnak. Athén városában 13
mandátum közül a szabaddá párt 7 mandátumot
kapott. Szalonikiben, Drámában, Serezben, Petrach-
ban szintén a köztársaságiak győztek.

Kibékül a romániai szocialista munkásság hét frakciója

A szocialista federáció januárban hármas az egyesülés hímondása felett

(Cluj-Kolozsvár, november 8. Az Uj Kelet
tudósítójától.) Tudvalevő, hogy a romániai
szocialista párt az impériumváltozás után két,
egymással meglehetősen élesen szembenálló frak-
cióra szakadt. A szakadást az ugynevezett
"egységesek" provokálták ki, akik külön szak-
szervezetben igyekeztek frontot képezni az
amszterdami internacionáléhoz hű szocialdemok-
ratákkal szemben.

nyaira szétorgosítottak, hogy a munkásság
egyetlen képviselést nem tudott megúszni a
parlamentben biztosítani. De a munkássáldözé-
sekkel szemben sem tudott egységes frontot
alkotni a romániai munkásság, amelynek pedig
érdekei közösek a mai antiindusztriális kor-
mányzatban. Éppen ezért hat szentációkat,
hogy a romániai szocialista federáció végre-
hajtóbizottsága pénteken és szombaton tartott
ülésekben január 6-8 napjaira kongresszus
összehívását határozta el, amelynek feladata
lesz ratifikálni az egységes szocialisták és szoci-
alista párt egyesítését. A szeptemberi előkészítő
kongresszus után ugyanis tárgyalások indultak
meg az egységesekkel, akik ennek folyamán
elfogadták teljes egészében a szocialista pro-
gramot. Az intézőbizottság elhatározta, hogy
az egész országban intenzíven megkezdji a párt
magszervezését.

A kormány cáfolja Mircescu hadügyminiszter lemondásának híreit

Egyes verziók szerint Goga, Goldis, Lepadatu és Berlescu még november-
ben kilépnek a kabinéltól. Egyelőre csak Rascanu tábornokot emlegetik az
uj miniszterek között

(Bucuresti-Bukarest, november 8. Az Uj
Kelet tudósítójától.) A hónapok óta bejósolt
kormányátalakulás kérdése — ugylátszik — a
megvalósulás stádiumához közeledik. Erre jó
alkalomnak völik a hadügyminiszter és a pénzü-
gyminiszter ismeretes konfliktusát, amelynek
következvényeként — mint az "Adeverul"
közli — Mircescu tábornok hadügyminiszter
lemondott. A konfliktust Avorescu miniszter-
elnök személyes közbelépésével elsimította. Hi-
vatalosan megcáfolják a Lepadatu pénzügy-
miniszter és Mircescu hadügyminiszter közötti el-
lentétek híreit és a hadügyminiszter lemondási
szándékát. Lepadatu sohasem tagadott meg
semmiféle hírelt a hadsereg számára (?)
Még tovább megy a kormány rekonstrukció-

jához fűzött kombinációkban a „Románia”, mely
szerint Goldis és Lepadatu egész bizonyosan
kiválnak a kormányból és átmennek a liberáli-
sokhoz, Lupus belép a néppártba és a párt
erdélyi szervezetének elnöke lesz. Ezzel szem-
ben Goga otthagyja a néppártot, miáltal ün-
tetni akar Lupus erdélyi pártfőnöksége ellen.
Nincs kizárva, hogy a liberálisokhoz megy.
Hasonlóképen kiválik Berlescu iparügyi minisz-
ter is. Ezek a változások a lap szerint még
november vége felé fognak bekövetkezni. A
kabinélt új tagjai Rascanu tábornok, Dobrescu
volt bukaresti polgármester és Braescu kamarai
alelnök lennének. Meissner közmunkaügyi mi-
niszter egyelőre megmarad a kormányban.
A kormányban várható változásokról azon-

Megnyilt!

LOUVRE

női divatkülönlegességek áruháza
Cluj, Piata Unirii 8.
Telefon 8-73. Telefon 8-73.

Hölgyeim!

**Győződjenek meg rend-
kívül olcsó árainkról!**

1 m. tiszta selyem crepe de chine	790
1 m. mintázott selyem mrocain ..	220
1 m. duplászéles schottis szövet ..	79
1 m. gyapju flanel Ia	165
1 m. francia flanel, 80 széles	69

**Kabát, kosztüm és ruha-
szövetek, kelengyevász-
nakzephirek óriási választékban**

Tekintsék meg kirakatainkat

ban még semmi hír nincsen. Csak Rascanu tábornok belépése látványosnak Coanda tábornok helyébe, aki rajtól a szenátus elnöke lesz.

De nem fogja megkímélni a pártváltotatás

A fascisták in contumaciam halálra ítélték Nitti volt miniszterelnököt

Az egész világ megmozdul az olasz terror ellen

(Róma, november 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) A fascista negytanács tudomásul vette azokat a rendkívül szigorú rendszabályokat, melyeket a kormány a fascizmus ellenfeleinek letörésére elhatározott és megbízta ugyanakkor a párt főtitkárát, hogy a fascisták sorában is erélyes tisztító munkát indítson meg és távolítsa el onnan mindazokat, akiket valami okból nem lát eléggé megbízhatónak.

A fascizmus új programjával kapcsolatban

Franciaország és Anglia tiltakoznak Mussolini kivételes törvényei ellen

Páris, november 8. A francia szociálistáért két árnyalata és a Franciaországba menekült olasz köztársasági tagok vasárnap gyűlést tartottak, amelyen megbeszéltek teendőiket Mussolini törvényével szemben. Elfogadják egy határozatot, amely szerint Mussolini kivételes intézkedéseire az egész világ figyelmét felhívják és rámutatnak a külföldet fenyegető olasz zsarnokságra.

A „Quotidién“ szerint a francia és angol kormány tiltakozását jelentette be Mussolini kivételes törvényei ellen, amely nagyon veszélyes

folyamata az új nemzeti parasztpártot sem. A kormányhoz közelálló „Politica“ szerint Dobrescu Demeter, az országos ügyvédnökség elnöke kilép a nemzeti parasztpártból és Jorgához csatlakozik.

különben Mussolini kicserélte a legtöbb minisztérium államtitkárait is. Csak a külügyi igazságügyi és hadügyi minisztériumok régi államtitkárai maradnak meg helyükön. A sajtó még mindig igen szélsőséges hangon ír. A népszerű fascista „Impero“ azt követeli, hogy Nitti volt miniszterelnököt, mint hazafélt, ítélték halálra és jogosítassanak fel arra bármely olasz állampolgárt, aki közelbe fér, hogy ezt az ítéletet végrehajtsa.

delmes lehet a francia és angol állampolgárokra.

Róma, november 8. A hivatalos lap rendeletet közöl, amely szerint elhatározták, hogy rövidlejáratu, kamatozó nemzeti kölcsönt bocsátassanak ki. Volpi pénzügyminiszter ugyazévan egy éjszaka alatt végrehajtotta Olaszország legrosszobbarakású pénzügyi műveletét, amelyben a húszmilliárd lírás állami adósságot 1933-ig konszolidálja. Az államadósságok ezen összege 90 milliórdot tesz ki. A kibocsátandó kötvények öt százalékot fognak kamatozni.

Bukarestben elfogták Európa egyik legszennelisebb kalandorát

Aki egyszerre három államnak kémkedett

(Bucuresti Bukarest, november 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bukaresti sziguranca pénteken este letartóztatta Bizon Rosescut. Rosescu nem csak Romániának, hanem Európának egyik pártatlanul legnagyobb kalandora, aki megélt egy viharos eseményekben gazdag életet. A bukaresti lapokat és a romániai közvéleményt az utóbbi években minduntalan alarminozták Rosescu sokszor szenzációs gyűfűrésszel kereszttulvitt mai öregei miatt. Nincs Európának az az országa, ahol a magyar, előkelő megjelenésű, hatetlenül szuggesztív fellépésű Rosescut kémkedésért, milliók csalásért, diplomáciai okiratok, államtitkok elcsúsztatásáért ne kőroznék. És Rosescu, aki már egyszer egy montenegrói erőd szilenciumában várta kivégzését, elbukott a szülői szerep varancsáiban. Hazajött szülei látogatására és lefogták.

A bukaresti sziguranca most mondja, hogy a életörtét, amely minden bizonynyal a XX század egyik legizgatottabb és legizgalmasabb regénye. Kérjük belőle a következő részleteket:

Att egyszerre három államnak kémkedett

A háboru alatt a rendőrség titkos besugójaként működött Bukarestben Rosescu. Ebben a minőségben kettős szerepét vállalt magára Rosescu: míg egyrészt a rendőrséget és szigurancaát informálta a készülődő eseményekről, örszeesküvésekről, addig külföldi, berlini és bécsi kém-szervezeteknek szállított információkat Románia haderejéről, belső viszonyairól. Rövidesen rájöttek Rosescu kettős szerepére és elfogták. Vonaton szállították erősen megvasalva a fő városba. Utközben azonban leütötte ki-érőjét és megszökött.

Az országban nem volt többé maradás. Szerbiába szökött, innen Montenegróba, amelynek rendezetlen viszonyai bő alkalmakat ígértek a zavarosban való halászásra. Kémnek jelentkezett a montenegrói hadseregbe. A több nyelvet kifogástalanul beszélő Rosescut itt is szívesen

Ingyen olvasta Erdély legjobban szerkesztett napilapját, ha kivágja az UJ KELET szelvényét és vásárol vele.

Értesítés!

מאכרונ makkaroni

és más kitűnő minőségű tésztaemléket készít Sperber David brassói orth. főrabbi ur szigorú felügyelete mellett

A. Seevaldt és Martin Frommés Fiai Rt. Brassó

makkaroni és tésztaemlégyára. A legtöbb esetben már kapható. A csomagolás precízjére tessék ügyelni.

Elekes hirdetés

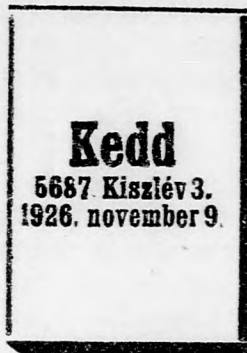
HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.

Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő dr. Marton Ernő.

Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai napról

— Hazautazott a szerb herceg. Bukarestből jelentik: A szerb herceg vasárnap délelőtt 10 órakor elhagyta a fővárost és visszautazott Olaszországba. Visszatérésében autójával meglátogatta Sinaját és a petróleumvidékeket. Badoglio marsall audiencián jelent meg Olaszországnál és illetékes körökkel tárgyalásokat folytatott egy olasz-román egyezmény ügyében, amely szerint Olaszország kölcsönt nyújtana Romániának és ennek fejében nagyobb fegyverszállításokat eszközölne. A marsall ezután Scodrea admirálissal és Lupescu tábornokkal tárgyalt. A misszió tárgyalásokat folytat egy gazdasági szerződés ügyében is. Badoglio marsall még Romániában marad nejével és fiával, mint Averescu tábornok vendége. Ma délután 12 órakor a tisztikaszinóban bankett volt a tábornagy tiszteletére, a helyőrség magasabb rangú tisztjeinek részvételével. Badoglio marsall hétfőn este Beszarábiába utazott Rascanu tábornok kíséretében. Az olasz misszió látogatásával kapcsolatban az olasz király a savoyai katonai érdemrend nagy csillagját adományozta Averescu tábornoknak. A kitüntetés a legértékesebb, amelyet az olasz király adományoz és Averescu kívül csak Foch és Haig tábornokok kapták eddig a külföldiek közül.

— Ünnepeket keretek között rakták le a bukaresti „Liga Culturala“ alapkövét. Bukarestből jelentik: Hétfőn reggel nagy ünnepélyességgel tették le a Liga Culturala palotájának alapkövét. Az ünnepségen a hatóságok sok politikus, Goldis és Mircescu miniszterek vettek részt. A felavató szertartást Miron Chirsea patriarcha elbájlta, aki kiemelte az alapkövetéssel fontosságát. Ezután Jorga emlékedett szólásra, aki hangoztatta, hogy az épület a közönség széles rétegeinek hozzájárulásából építik fel.

Három új szó: „KCPROL“ legjobb hashajtó.

— Több erdélyi rendőrtisztviselőt nyugdíjaztak. Bukarestből jelentik: A mai „Monitorul Oficial“ a 60 éves korhatárt elérő több tisztviselő nyugdíjazását közli. Többek között Brotesanu Jon csikszeredai, továbbá Preteb Juliu, Nicolescu Dezideriu és Chrisan Gheorghe aradi rendőrtisztviselőket nyugdíjazták.

— Kinevezték Kolozs megye tanácsának hivatalos delegátusait. Bukarestből jelentik: A „Monitorul Oficial“ legutóbbi száma közli, hogy a belügyminisztérium a kolozs megyei tanács hivatalos delegátusainak a következőket nevezte ki: Capidanu festőművész, Septimiu Popa, Sabin Opreanu tanár, Ladislaus Brutsi mérnök, Dragan Todoriu mezőgazdasági tanácsos és dr. Vasile Pop kincstári ügyvéd. Ezzel egyidejűleg a belügyminisztérium megemmelítette a sepsiszentgyörgyi ideiglenes bizottságban a prefektus által kinevezett 6 tag kinevezését azzal az indoklással, hogy az a városi tanács meghallgatása nélkül történt.

— Elkobozták a „Socializmul“ bukaresti munkásaport. Bukarestből jelentik: A bukaresti sziguranca vasárnap házkutatást tartott több exponált kommunistánál és ez alkalmat több okmányt foglaltak le. A fővárosi hatóságok hétfőn elkobozták a „Socializmul“ című lapot „Drága vendég“ című cikke miatt, amely sértő kifejezéseket tartalmazott az olasz misszióra.

Bucu
lmentet, e
er dmények
főadatává
okszerségi
A parlamen
Első
bevételi for
.....
— Pas
az osztrá
lenik: A
mány tár
tartozó táv
masottak
gokkal sze
l. It el A
napi ülésé
közölje a
ujabb tárg
viselőjével
kedvező e
zottak nov
tenciába n
nap ülést
— Eij
Heilbrun L
értesítés he
— Mos
Friedmann
— Ele
Érdekes élt
zeneérett kö
pedagógusá
ges tanítvá
önálló, egé
lépött a ne
növendék h
valksinüleg
állón is b
legmagasab
kolozsúrájá
A nagy an
óra alatt h
énekes elf
program sz
és Dinrab
prelálásával
nösen a tri
kevésté sik
zeneszerzők
esti teljesít
felül áll.
— Ke
baromfiak
B romfiter
pesten no
baromfiak
tak a szél
a baromfi
utazó ideg
kos menet
utólagos m
vium nél
vizumot 5
H...
— Eij
gosát. Dé
hogy a sz
ben lakó G
öccsét, Vas
hakt: szív
idegen kal
n háty társ
a gyilkos v
rel járt, me
térlyg me
és átadta a
tárgyalásra
Olcsó
Legol-
csóbban

Elkészült a trónbeszéd a vasárnapi parlamenti megnyitóra

Uj gazdasági törvényjavaslatok kerülnek a parlament elé

Bucuresti-Bukarest, november 8. A trónbeszéd, amellyel vasárnap megnyitja az uralkodó a parlamentet, elkészült. A beszéd első sorban megemlékezik Mária királyné amerikai utáról, amelyről nagy eredményeket várnak. Azután ismerteti az olasz román egyezményt és ratifikálását a törvényhozó testület feladatává teszi. Megemlékezik az olasz vendégek bukaresti látogatásáról, amelyet az uralkodó család olaszországi utja fog követni. Végül foglalkozik a román olasz gazdasági és kereskedelmi kapcsolatokkal. A parlamenti ülészak munkaprogramja a következő:

Elsősorban a költségvetés letárgyalása, a gazdasági törvénytervezetek megvitatása (amelyekből új bevételi forrásokat remélnek) továbbá a közigazgatási törvény módosítása és a kultusz-törvénytervezet letárgyalása.

— Passzív rezisztenciával fenyegetőznek az osztrák állami tisztviselők. Bécsből jelentik: A szövetségi alkalmazottak és a kormány tárgyalásai során a Technikai Unióhoz tartozó távíró munkások külön kivánásokat támasztottak, de a pénzügyminiszter a kivánásokkal szemben visszautasító magatartást foglalt el. A Technikai Unió vezetősége vasárnapi ülésén a szövetség vezetőjét megbizta, közölje a kormánnyal, hogy ha nem kezd újabb tárgyalásokat a szövetségi csoport képviselőjével és ha a tárgyalások nem vezetnek kedvező eredményre, akkor az illető alkalmazottak november 9-től kezdve passzív rezisztenciába mennek át. A Technikai Unió holnap ülést tart.

— Eljegyzés. Rosenzweig Heszkel D-j és Heilbrun Lotti Baia-Mare jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— Moskovitz Dasiát Sinteragról eljegyezte Friedmann Fülöp. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— Elena E. Chiffa énekhangversenye. Érdemes élménye volt szombaton este Kolozsvár zeneértő közönségének. Kolozsvár legkiválóbb zenepedagógusának, Pfeiffer Alfrédnek nagyon tehetséges tanítványa: Elena E. Chiffa ezúttal elsősorbanálló, egész estét betöltő hangversenye keretében lépett a nagyközönség elé. Az énekesnőnek már a novendék hangversenyeken is szép sikerei voltak és valószínűleg ez ismételte őt arra, hogy most önállóan is bemutatkozzék. Nagyterjedelmű hangja a legmagasabb régiókban is kitűnően érvényesült, kórártatúra pedig biztosan és könnyen szárnyalt. A nagy anyagot magában foglaló műsort másfél óra alatt kísérteliséggel adta elő, ami a kezdő énekes elfogódottságával magyarázható meg. A program számai közül „Aria Pajului din Hugenoti” és Dina: „Dans de L'ombre” (Meyerbeer) interpretálásával igaz művésze-et nyújtott. Hangja különösen a trilláknál és futamoknál érvényesült. Nemkevesebb sikerült a Bredeanu és Dima román zeneszerzők dalainak előadása. A művész szombat esti teljesítménye a műkedvelői szinten magasán felel áll.

— Kedvezményes utazás a budapesti baromfi kiállításra. Budapestről jelentik: A Baromfitenyésztők Országos Egyesülete Budapesten november 19-22 között nemzetközi baromfi kiállítást rendez. A magyar államvasutak a szállításra nagy kedvezményeket adnak, a baromfi kiállítás megtekintésére Budapestre utazó idegen állampolgárok pedig ötvényszálkos menetdíj kedvezményt nyerne és a vizum utólagos megváltásának kötelezettsége mellett vizum nélkül léphetek át a határt, az utólagos vizumot 50 százalékos kedvezménnyel kapják.

Hashajtónak, vértisztítónak „Koprol” kincs, párja nincs

— Éjjel az utcán szívenszurta haragosát. Dévárd jelentik: Július hónapban történt, hogy a szászvárosi járáshoz tartozó Castan községben lakó Gheorghe Andrei, éjszaka házából kilépve, öccsét, Vasile Andreit holtan találta az utcán. A holttest szívében éles kés volt, tőle nem messze pedig idegnyalag és egy bot feküdt. Az áldozat bátyja néhány társával lesbe állott abban a hitben, hogy a gyilkos vissza fog térni a holttestért. A terv sikerrel járt, mert Baditi Juon, a halott régi haragosa, térség megjelent. Andrei társaival együtt lefogta és átadta a csendőroknak. Tegnap került az ügy tárgyalásra a dévai törvényszék elé, amely alka-

Olcsóbban él tiz százezer forint, ha az UJ KELET szelvényével vásárol

lommal a tény megállapítása igen nagy feladat elé állította a bírskát. Vasile Andrei ugyanis meztelen volt, aki az éjszakai hidegben a fával határában ébren töltött, de holttestnek felismerésére azt kellett feltételezni hogy a gyilkos álmában lepte meg. Ezt a valószínűséget támogatja dr. Salamon és dr. Dobó szászvárosi orvosok véleménye is, a védőlet azonban tagadta, hogy szándékában lett volna megölni az áldozatot és a kést dalkodás közben szurta ellenfelébe, aki állítólag letépte őt és folytatni kezdte. Dr. Kozma törvényszéki orvos véleményében mondja, hogy a szúrás csakis alulról felfelé, vagyis védekezés közben történhetett, mivel a felülről lefelé alkalmazott szúrásoknál a kéz leudós mozgást végez és ekkor a kés hosszabb vágást ejt a testen, míg itt a kés éppen csak, hogy beléért a sebbe. Egyéb körülményeket tekintettek azt is, hogy az ott felejtett tárgyak valószínűleg verekezés közben estek a földre. A bíróság a felindulásban elkövetett emberölésért mondta ki vádaknak B diuz Jant és ezért háromévi fegyházra ítélte. Az elítélt felbuzott.

— Leütötte főnökét, mert nem adta meg a kért előleget. Dévai tudósítónk jelenti: A dévai törvényszék tegnap tárgyalta Kaliszky Lambert lupényi bányamunkás ügyét, aki főnökét, Schmidt mérnököt az év augusztusában irodájában leütötte, mert nem akar a az általa kért 500 lej előleget megadni. A mérnök nem szenvedett jelenleg sérüléseket és ezért a bíróság Kaliszky Lambertet súlyos testi sértésért csak kéthónapi börtönrre ítélte, amit a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett.

— Razzia a vasárnapi munkaszünet betartásának ellenőrzésére. A kolozsvári rendőrség november 7-én a vasárnapi munkaszünet betartás ellen razzia-t tartott, amelynek kapcsán tízezer bodegát és ugyanannyi kocsmát büntettek meg. Tadvalevő, hogy a bodegáknak és kocszmáknak a törvény előírása szerint vasárnap csak délután szabad nyitva tartaniuk, de ezek a délelőtt folyamán is szabadon tartották nyitva üzleteiket. Hasonlóképpen felülvizsgálták az éttermeket is, melyeknek csak az ékezők el szabad italt felszolgálniuk. Azokat az éttermeket, melyek a törvény ellenére állandóan italt mértek ki, részben nyomban bezárták, a tulajdonosok egy része pedig kedden a rendőrségnél tárgyalásra jelentkeztek.

Underwood
a világ legjobb gépe. Gyári lerakat Rávész Bala papírkereskedésében, Marosvásárhely

Estélyi és alkalmi ruhákra áttört és színes himnuszok, billiárd és diszfestések bordúros phusek párisi minták után készülnek a „Mühimzó Szalon”-ban Str. Memorandului (Unió-u.) 15. emelet
A selyemfestés minden ágára kiterjedő négy hetes tanfolyam kezdődik nov. 15-től. Jelentkezni 15-ig lehet

Zongorák olcsóbbak lettek
Sikerült egy bécsi zongorakereskedőnek előnyösen megvennem, amíg a készlet tart, leszállított árak.
Sternberg — Oradea
Bulevardul Regele Ferdinand 14.

Az Uj Kelet Oradea-Mare-Nagyvárad fiók kiadóhivatala, Str. Anrel Vlaicu 51., (Blum Zsigmond) és Ezredévi emléktér 2. sz. (ernyőüzlet) alatt van. Telefon 3-66.

SPORT

Legujabb sportesemények

Coltea—Haggibbor 2:0. KAC—Sodronyipar 1:1. Hakoah—ATE 1:1. Coltea—Universitatea 4:3. Külföldi eredmények

(Cluj Kolozsvár, november 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az erdélyi játékosok edijéből összeállított, jöhírű brassói bajnokcsapat megfelelt a hozzáfűzött várakozásoknak. Iskolázott és gyors futballt játszik a Coltea együttese, amely tegnap, első kolozsvári szereplése alkalmából, a szerencse közreműködésével győzelmet aratott a formájában kissé visszament Haggibbor felett. A Haggibbor vereségét első sorban az idézte elő, hogy a centerhalf posztján a tréninghiányban szenvedő Bauun nem volt képes feladatát ellátni. A csatárokban csak Fahn érdemil meg az elismerést, míg partnerei részint még nem tudnak beleilleszkedni az együttesbe, részint pedig indolens játékkal tették magukat hasznavehetelenné. Klein is gyengébb volt a szokottnál. A csapat legjobb része egygyüttal a közvetlen védelem volt, ahol a Poljak—Wesel hátvédpár brillirozott. Rosenfeld nem felelt a gólokért. A vendégek csapatában első sorban Adamovics centerhalf, Hrehuss balhalf és Auer II. érdemelnek minden dicsőretet és elismerést, de Kolumbán, Kis és Hecht is kielégítettek.

Az első fülidőben általában a Coltea támadt többet. A Haggibbor is szóhoz jut, de Fahn öt lépésöl tiszta helyzetből hajszálnyira a kapu mellé passzirozza a labdát. Helycsere után a Haggibbor támadásai egyre sürűbbek és veszélyesebbek lesznek. Gólt ennek ellenére még is a Coltea ér el oly módon, hogy Auer II. a kapu előtti kavargás után rugott labdájá a kapufáról váratlanul a hálóba perdül. A Haggibbor hatalmas ellentámadásokkal válaszol, Szilágyi beadását azonban két méterről a kapu mellé passzirozza Reményi, Fahn pedig a bifuró kapus kiesése után sem tudja a labdát az tressen maradt kapuba továbbítani. Már már ugylászik, hogy a mérkőzés minimális gólarányban nyeri a Coltea, midőn a 45. percben Auer II. váratlan magaslévése a kapu felső részében akad meg.

Aranyosgyéres. Sodronyipar—KAC 1:1 (0:1). **Nagyvárad.** Tórekvés—Egyetértés 7:1 (3:0). NSC—Makkab 6:1 (3:1).

Szatmár. Tórekvés—Máramaroszigeti SE 2:0 (1:0). A mérkőzés második felidejében, a harmincadik percben az MSE levonult a pályáról, mert Vadász bíró nem volt hajlandó kiállítani Tórekvés csatárt, aki a máramaroszigeti kapust megugta.

Arad. Hakoah—ATE 1:1 (1:0). A nap legnagyobb meglepetése a reorganizált és erős kézzel irányított Hakoah váratlan előtörése.

AMTE—AAC 1:0 (0:0). **Temesvár.** Kinizsi—Politechnica 2:1 (1:0). A bajnokcsapat nehezen győz.

TMTE—Kadima 0:0. **Bukarest.** Sperul Studenesc—Falgerul—Juventus 1:0. M glepatés. **Olimpia—Venus 1:1.**

Külföldi eredmények:

Budapest. Hungária—UTE 1:1 (1:0). **Ferencváros—Vass 2:0 (2:0).** **Szombathely.** S. Saria III. ker.—TVAC 2:1 (1:0).

Hétfő. Coltea—Universitatea 4:3 (1:0). A brassói katonacsapat másodnap kolozsvári vendégszereplését is siker kísérte. Az együttes szép és lelkes játékkal végig vezette a mérkőzést és biztosan győzött. A második fülidő 26. percében 4:0-ra vezetett a Coltea, midőn az első mérkőzéstől fáradtan visszaest. Az Universitatea a mérkőzésnek csak ebben a részében játszott ki teljes formáját, míg a Coltea, ha a mezőnyben toronymagasan állott is ellenfele felött, a kapu előtt tulkombinálta a helyzeteket. A gólokat Csányi és Auer II. rúgták a Coltea részéről. A Dárer bíró által megítélt két tizenegyesből Ghilezán révén két gólt ér el az Universitatea, majd a 43. percben a Coltea-védelem környelműködése folytán Blaj szépit az eredményen.

Ne felejtse el vásárolni az Uj Kelet szelvényeivel.

Legolcsóbban **fest, tisztít UNIO, Cluj** Fiókút let Str. Baritiu 2., Str. Iuliu Maniu 8. Cal. Motilor 110. Gyár C. Regele Ferdinand 133. **Telefon 877**

APROHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 4 lej, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb apróhirdetés 40 lej. Állásajánlatoknak 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej

Legmagasabb ár mellett vásárolk
libamáját és libaszir
 valamint **vágott liba, kacsa**
 legolcsóbban beszerezhető **Baumhaffnál**,
 Rezele Ferdinand 10 — Hátul az udvarban

Eladó vagy kiadó egy 2 és 3 szobás parkettes lakásból (teljes somforttal) álló kertes villa. Egy évi bér előre fizetendő, több évi szerződés biztosítva. Érdeklődni Krotkynál, Kivály-utca 43. 2028

Kiadó 2 szoba konyha és egy üzletelhelyiség. Az üzletelhelyiség alkalmos műhelynek vagy irodának. Értévezni Radolc-ut 40. a háttalajdonosnál.

Zsidó egyetemi hallgató, prodai munkálatokban és könyvelésben járatos. megfélelő a kazást keres. Cim a kiadóban.

Nagy nyomdávalat fix fizetéssel és jutalékkal nyomdai akvizitort keres. Ajánlatok „Akvizitort” jellegre a kiadóba 1234

Kitű 8 minőségű **bivaly tej** garantált október hó 1-től házhoz szállítva is kapható: Schwartz Ignác, Cal. Deccebal 36.

Eladó egy régi, de jó állapotban levő halászbundás. Calea Victoriei 39. házfelügyelőnél.

Eladó nagy rubaszekrény, gyermekoszi, lámpa, lámpaernyő és még több más tárgy, Monostori-ut 55.

Edzőtár a legmagasabb napi áron vásárolk

Tacámul edzőtár és evőeszköztár, Cluj, Str. Jorga 11-a.

Nem rontja

a legszebb női arcot sem egy elegáns keretnélküli

szemüveg vagy csiptető

Nagy választék
Kun Mátás Fia
 üzletében, Cluj, Calea Victoriei No 2.

Precíziós Telefon 10-13.

fogaskerékek

készítése autókhoz és egyéb gépekhez garancia és olcsó ár mellett.

Szabó János

Cluj, Str. Jasiilor (Nagyszamos) No 2.

Olesó tűzifa

ölenként 1300 L. Fischer
 fetelep, Piata Garii No 2. — Telefon 1300.
 Az állomással szemben.

KOZGAZDASAG

Ismét javul a lej

(Cluj-Kolozsvár, november 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nehány nap óta Egész Románia gazdasági élete feszült várakozással figyelte a külföldi pénzpiacok jelentéseit, ahol váratlanul megbillent a felfelé törő román valuta egyensúlya. Alig néhány nap leforgása alatt több mint husz százalékos értéket veszített értékeiből a lej és 295 és zürichi jegyzés után szombaton délután már csak 271.50 szantimmal értékelték és ebben az arányban veszített ártolyamából a lej az összes többi külföldi piacokon is. Az ideges feszültség már már enyhült némileg, mert a lej árfolyamában úgy Zürichben, mint Budapesten, Bécsben és Prágában érehető javulás állott be. Románia pénzügyisége Zürichben zártánál 280-as nyitás után 283-ra javult és ezt a javulást Newyorkot kivéve az összes többi tőzsdék eszkomptáltak. A belföldi pénzpiacra ünnepek miatt ma szünetelt a devizatorgalom.

¶ Gyümölcsipálinkák és borpárlatok adómegegyeztetése. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium rendelkezést küldött szét, amelyben közli az összes pénzügyigazgatóságokkal azokat a feltételeket, amelyek alapján a gyümölcsipálinkák és borpárlatok adókievetését eszközölni kell. Ezerint azoknál a gyümölcsipálinkáknál és borpárlatoknál, amelyeknek elősége az elkészítésnél 30 fok alatt vannak, deciliterenként 1 lej rendes adót és literenként 10 bani termelési illetéket kell kiróni. A 30 foknál erősebb készítményeknél deciliterenként 2.50 bani rendes adót és literenként 10 bani termelési, valamint 20 százalékos adóvalorem (értékadó) adót kell kiróni.

¶ Műről tárgyalt Salter népszövetségi megbízott a kormányval. Bukarestből jelentik: Pénzügyi körökben az a meggyőződés, hogy Salter népszövetségi megbízott kifejezetten a valuta stabilizálását ajánlotta. Az ellenkező lapértésülések csak kombinációk. Itt emítjük meg, hogy hivatalos helyen megerősítik azokat a híreket, amelyek Romániához érkezett több külföldi kölcsönajánlatról szólnak. Jelenleg ezeket az ajánlatokat tanulmányozzák, vajjon megfelelnek-e az ország szükségleteinek és hogy az ajánlott feltételek kedvezőek-e.

¶ Másfélmillióra emelik a tőzsdégyűzők kaucióját. Bukarestből jelentik: A fővárosi tőzsde vezetőségéből alakult bizottság tegnap este ülést tartott, amelyen tárgyalás alá vették az új tőzsde-törvényjavaslatot. A bizottság elhatározta, hogy javaslatot tesz a hivatásos (bicevezett) tőzsdégyűzők kauciójának egy és félmillió lejben való megállapítására, a vidéki tőzsdéknél pedig, ott ahol nem lesz tőzsdé-szindikátusi kamara, 500 ezer lej legyen a kaució. A bukaresti tőzsdénél 12 hitevezett ügynök fog működni.

¶ Gazdát cserélt a dobrai mészgyár. Déváról jelentik: A dobrai mészgyár tulajdonában, mely Hunyadvármegyének igen jelentős ipari vállalata, fontos személyi változások álltak be. Az eddigi tulajdonosok ugyanis — kivéve Rissel Ábrahámot, ki igazgatói minőségben továbbra is megmaradt a gyárnál — társrészüket Adlernek a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank szebeni fiókja igazgatójának adták át.

¶ Meghosszabbították az Ausztria elleni háborús követelések bejelentési határidejét. Bukarestből jelentik: A bukaresti kereskedelmi és iparkamara mellett működő román-osztrák arbitrazs-bizottság hivatalosan közli, hogy a román alattvalóknak Ausztria elleni követeléseik bejelentésének határidejét december 25-ig meghosszabbították. A bizottság hatáskörébe tartoznak a háború idejében Ausztria részéről történt rekvirálások, konfliktások, alpok likvidálása, az osztrákkormány részéről be nem tartott szerződések ügye. Az okmányok 8 példányban francia nyelven adandók be.

¶ Német ajánlat a CFR beruházására. Bukarestből jelentik: A német gépipari kartel képviselőiben Otto Wolf igazgató a fővárosba érkezett és a kormányval ajánlatot tett a CFR beruházására vonatkozólag. Hivatalos körökben most tanulmányozzák az ajánlatot, amely kapcsolatban áll Németországnak a jövendőli számlára teljesítendő szállásával.

¶ Szatmár is kap vámszabadraktárt. Szatmárról jelentik: A pénzügyminisztériumtól értesítés érkezett Szatmárra, mely szerint a már közölt erdélyi városokon kívül Szatmár is vámszabadraktárt kap. A pénzügyminister értesítette a Casa Noastra pénzügyiérkezéssel, amelynek igazgatóságát a miniszter megbizta azzal, hogy a céra részvénytársaságot alakítson. Érdekes dolog, hogy Szatmár kapta az első ilyenü írásbeli, határozott megbízást, dacára annak, hogy eddig nem is szerepelt azon városok között, amelyeknek vámszabadraktári jogot ígértek. A vámszabadraktár felállítására az eddigi kormánytervez szerint csak az új vámtörvény életbeléptetése után kerül sor.

¶ Mezőgazdasági gépeket kapnak a telepések. Bukarestből jelentik: A földmivéleésiügyi miniszter tárgyalásokat folytat es-h, német és magyar mezőgazdasági gépzárakkal 500 cséplőgarni utra, 10 000 darab vetőgép és 10 000 darab kisebb gép beszerzésére. A nagy töke-invesztációval járó mezőgazdasági gépeket a telepések között fogják kiosztani igen előnyös feltételek mellett. A földmivéleésiügyi minisztérium a gépek szállítási határidejét 1927 március 1-én állapította meg.

Tőzsde

A napok óta tartó lejjesés mára nemcsak, hogy megállott, de emelkedett is. Bécsben 38500 után 39050 el, Párisban 1605 után 1650-el, Zürichben pedig 275 után 283 al jegyzik a román valutát. Belföldön ünnepek miatt szünetelt a bakközi forgalom.

Devizák	Valutapiac 1926 November 8 (Rador)								
	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		nyitás	zártár						
Zürich		—	—	592 1/2		13757	13678	652 1/4	1928
Newyork ..		518 3/4	518 3/4	3072		71369	70950	3385	—
London		2515 1/2	2515 3/4	149		8486 3/4	8439 1/2	1640 3/4	48487
Páris		1712	1695	—		2335	2325	111 3/8	330 1/2
Milano		2200	2170	128 1/2		2995	2983	142175	425
Prága		1540	1540	—		2113 1/4	2102	—	296 1/4
Budapest ...		7270	7270	—		—	8936	475	—
Belgrád		915	914 1/2	—		1257 1/2	1250 1/2	5970	177
Bukarest ..		280	284	1650		391	390 1/2	1855	54
Varsó		57 1/2	57 1/2	—		792	784	37562	—
Bécs		7825	7825	—		10057	—	477 5/8	—
Berlin		12335	12335	—		16951	16850	803 7/8	—

Száz lel árfolyama: Zürich 283, Páris 1650, Budapest 39100, Bécs 39050, Prága 1855.

Koloz
 Cluj, Piata
 vár és Ma
 varhelyme
 rékpénztár
 külföld

Az

Az alatt
 tött megállap
 laltak arra, h
 tékükben bev
 vásárolt árúk
 szerkeskedő
 szelvényeivel
 íyeket városol
 zöljük.

Sighetul-N

Fischmann Ne
 fértidivatárú és
 Jakober Armii
 Voda 30) szere
 nemü szükségle
 Salamon és W
 és gyermekdivat
 szerezheti be

Weisz Jenő vo
 zium mellett) 12
 forrás

Somogyi Feren
 berendezési cikk
 tezés Úvegesés

Ha Szigetre jö
 Büffit, ahol na
 felvágottak kaph

Fuchs Izidor o
 cukorka különle
 beszerzési helye

Pollák Ilona
 legolcsóbb forrás
 Weisz Izidor
 áru és italok leg

Salzberger Jo
 Voda 15) Minde
 a legjobb kivitel
 olcsó árral

Val
 Weisz Izidor,
 gyártmányu varr
 cikkek és az öss

Gerstel Márton
 liánsok, arany é
 szemövegek a le

Glanczmann A
 dan Voda 40) P
 olcsóbb bevásárl

Kahan Márton
 meg és meggyőz
 olcsóbban itt sze

Weisz Salamon
 talaszek, teofilnek
 irodalom legkivá

Brassói

Ascher Testvé
 legolcsóbb bevás

W. & G. Schu
 különlegességek
 Lévy Sándor
 gyermekruházati

M Blatt (Str
 gyári lerakata
 N A Binder (C
 nyakkendő, férfi

Fenyvesi & Sár
 vaszi nőruha kül

Benkó Ignác (S
 zeneműajdonságo
 beszerzési forrás

Salamon-gyógy
 nívizek, puderek,
 kek legolcsóbb be

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részv. Társ.

Cluj, Piata Unirii No 7. — Tőke: 48,000,000 lej. — Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhely. Affiliált intézetei: Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár Rt. Torda, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhely. Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed. Áruaktárai a vasút mellett. Betéteket elfogad, váltókat lezáratól, bel- és külföldi átutalásokat teljesít. — Safe deposit. — Mindenféle bankszeű ügyelot előnyösen végez.

Az Uj Kelet szelvénybevaltó helyei

Az alant felsorolt cégek az Uj Kelettel kötött megállapodás alapján kötelezettséget vállaltak arra, hogy lapunk szelvényeit teljes értékükben beváltják, oly módon, hogy a náluk vásárolt áruk összegének 10 százaléka — fűszerkereskedőknél 5 százalék — az Uj Kelet szelvényeivel fizethető. A szelvénybevaltó helyeket városok szerint naponként felváltva közzöljük.

Sighetul-Marmatiei (Máramarossziget)

Divatáru, textil, kötöttáru

Fischmann Nándor (Str Dr Joan Mihály 5) Női és férfidivatáru és szövet-különlegesség őrési választékba. **Jakober Armin** textil, szövöttáru üzletében (Bogdan Voda 30) szerezheti be legolcsóbban ruha- és fehérnemű szükségleteit. **Salamon és Wiesel** divatáruház (Fötér 7) Férfi, női és gyermekdivat különlegességeit a legolcsóbban itt szerezheti be

Cipő

Weisz Jenő volt „Bata“-féle cipőüzlet (Leánygimnázium mellett) Elismert legszolidabb cipőbevásárlási forrás

Üveg, porcellán

Somogyi Ferenc üveg, porcellán és konyhaberendezési cikkek Berndorf alpakka-árus Képkerekezés Üvegesés

Fűszer, csemege

Ha Szigetre jön, feltétlenül keresse fel az „Erzsébet Büffét“, ahol naponta friss és izletes sütemények és felvágottak kaphatók

Fuchs Izidor cukorkaáruház, Fötér Bel- és külföldi cukorka különlegességek, tej- és husneműek legolcsóbb beszerzési helye

Pollák Ilona (Bogdan Voda 40) fűszer és rövidáru legolcsóbb forrása, engrosban és detailban

Weisz Izidor (Str Dr Mihályi 13) Fűszer, gyarmatáru és italok legolcsóbb beszerzési helye

Fogászat

Salzberger Jochim fogászati műterme (C Bogdan Voda 15) Mindenféle arany, platina és kaucsuk munkát a legjobb kivitelben a legolcsóbb árak mellett készíti olcsó árral

Varrógép, kerékpár és sportcikkek

Weisz Izidor, (Str Dr Mihályi 13) A világ legjobb gyártmányú varrógépei, kerékpárjai, írógépek, sportcikkek és az összes alkatrészek beszerzési forrása

Ékszeráru

Gerstel Márton ékszeráruház (Bogdan Voda 1) Brillliánsok, arany és ezüst ékszerek, fali- és zsebórák, szemüvegek a legolcsóbb beszerzési forrása

Illatszertár, rasol

Glanzmann Adolf, Resling-féle rasol fölerakat (Bogdan Voda 40) Pipere cikkek, kölnivizek, illatszerek legolcsóbb bevásárlási forrása

Tuzifa (5%)

Kahan Márton fakereskedő [Rákóczi-ut 50.] Próbálja meg és meggyőződhetik, hogy téli faszükségletét legolcsóbban itt szerezheti be

Könyv

Weisz Salamon [Dragas-utca 5-8.] Zsidókönyvek, taleszek, tefilinek, stb., valamint a zsidó, héber ó és új irodalom legkiválóbb termékeinek bevásárlási helze

Brassói szelvénybevaltó helyek

Női divat

Ascher Testvérek (Str Portii 5) Női divatcikkekben legolcsóbb bevásárlási forrás

Férfi divat

W. & G. Schull (Str Principele Carol 9) Férfidivat-különlegességek és szabóság

Lévay Sándor és Társa [Cerna-u. 7.] Férfi, női és gyermekruházati cikkek részletáruháza.

Kötött áru, harisnya

M Blatt (Str Portii 38) Harisnya kötött-szövött áru gyári lerakata

N A Binder (Str Portii 15) Speciális férfi ingek, nyakkendők, férfi és női harisnyák a legszolidabb árban

Konfekció

Fenyvesi & Sámuel (Len-sor 31-33) Őszi, téli és tavaszi nőruha különlegességek — Szabott árak

Könyv, papir

Benkő Ignác (Str Portii 52) Az összes könyv- és zeneműajdonságok kaphatók. Papírárúkbán a legolcsóbb beszerzési forrás

Illatszertár

Salamon-gyógyszertár [Kapu-utca 51.] Parfümök, kölnivizek, puderek, arckrémek és összes kozmetikai cikkek legolcsóbb beszerzési forrása.

Óra, ékszer

Fühndrich Béla (Str Portii 34) Óra, ékszer, ezüst és alpakka dísz tárgyak, valamint optikai cikkek kaphatók

Fűszer, csemege (5%)

Gáll Albert (Str Portii 68) Telefon 3-15) Fűszer, csemege és gyarmatáru kereskedés

Szatmári szelvénybevaltó helyek

Nőidivat, uridivat, kötöttáru

Farkas kelengye és vászonáru legolcsóbb bevásárlási forrása.

Róth Armin „Gólya áruház“ kötöttáru, harisnya, keztü, férfi és női fehérnemű Oiaia Bratianu (Deák-tér) 7 sz

Fodor Zoltán harisnya, keztü, csipke, szalagkülönlegességek nagy raktára

Kun és Keller — Püspöki áruház — Divat és rövidáru mindenkor a legutányosabb napi árban kapható

Spitz Béla elsőrendű női szövet, fehérnemű, mosóáru raktára, Piata Bratianu (Deák-tér) sarok.

Kramer Jenő női kézimunka üzletében a legkülönbözőbb kézimunkák is a legolcsóbban szerezhetőek be.

Cipő

Vajda cipőüzletében (Püspöki áruház, Valent mellett) a legjobb és legtartósabb cipőket a legolcsóbb árban szerezheti be.

Klein Dezső cipőüzletében a legdusabb választék. Aki erre a hirdetésre hivatkozik, még külön öt százalékos kedvezményben részesül.

Csemege, cukorka, fűszer, festék

Grósz Herman festék, lack és háztartási cikkek nagy áruháza szemben a színházzal.

Borgida Miklós fűszer, csemege, cukorka, déligyümölcs, pezsgő, bor és likőrárú. Városi bérpalota.

Grosinger és Grósz fűszer, csemege, festékárú állandó nagyraktára.

Barna és Társa cukorka üzlet. Színházzal szemben.

Korzó cukorka, csemege és déligyümölcs üzlet Piata Bratianu (Deák-tér) 14.

Optikai cikkek

Fried Adolf Egyedüli optikus, a törvényszékkel szemben. Legdusabb raktár, legolcsóbb árak.

Grósz Lajos mindennemű fűszer, csemege és cukorka áru legolcsóbb bevásárlási forrása, Calea Victoriei 22.

Villamos áru, szerelési anyag

Weisz és Schwartz Strada M. Viteazul (Rákóczi-ut) 31. Mindennemű villamos és vízvezetési felszerelés, csillárok és égők legutányosabban beszerezhetőek.

Katz Testvérek. Csillárok, főzők, vasalók és szerelési anyagok legdusabb választékban a mindenkori napi árak mellett kaphatók.

Írógép

Gyene Adolf írógép vállalata és írógép speciális javító műhelye. Püspöki áruház.

Lugosi szelvénybevaltó

Hegyesi Armin — Piata Regina Maria — mindennemű ékszer, alpakka és kinaezüst dísz tárgyak nagy választékban kaphatók

Nagybányai szelvénybevaltó

Vértes Adolf butoráruház, kézimunka és fehérnemű üzlet, csipkék és fehérneműek a legjobb kivitelben

Dicsőszentmártoni szelvénybevaltó

Salamon és Neufeld fehérnemű és harisnya legolcsóbb beszerzési forrása

Nagyszebeni szelvénybevaltó helyek

Konfekció

J. H. Rosenthal [Regina Maria 11] Női és férfi konfekcióban a legolcsóbb beszerzési forrás — Szolid kiszolgálás

Szövet

Simon Teszler [Piata Reg. Ferdinand 8.] Bel- és külföldi szövetek dus választékban állandóan raktáron

Női és férfi divat

I. Grünberger Str [Str Elisabeta 17] Rőtös áru, női és férfi divatcikkek, harisnyák legolcsóbb beszerzési forrása

Cipő

Kovács Izsó [Str Regina Maria 17] Bel- és külföldi cipőkülönlegességek a legmodernebb kivitelben

Óra, ékszer

N. Teszler „Cronometer“ óra és ékszeráruháza [Reg Ferdinand 8] Preciz órák és ékszerek állandó nagy raktáron

Illatszertár

„Renaissance“ drogéria és illatszertár [Str Regina Maria 49] Illatszerek originális csomagolásban és kimerve a legolcsóbban kaphatók

Csemege, cukorka (5%)

Bonboneria — Goldstein [Str Elisabeta 19] Csemege áru és cukorkakülönlegességek legolcsóbb beszerzési forrása.

Dévai szelvénybevaltó helyek

Női és férfi divat

Hirsch Testvérek a megye legrégibb és legnagyobb női és férfi divat áruháza [szabott árak]

Gál Béla üveg porcellán és lámpa üzlet, a „Carmen“ garino lámpa romániai egyedárúsítója.

A közkedveltségnek örvendő

„Ursus-Extra“

világos sörkülönlegesség ismét kapható.

CZELL-sörfőzde Kolozsvár-Monostor

DÉRI szücs

Legmodernebb

Legrégibb

Legmegbízhatóbb

Str. Memorandului 3.

Telefon 12-12.

Cluj

Telefon 12-12.

ész Románia
ol váratlanul
több mint
delután mar
j az összes
j árfolyamá-
be, Románia
t Newyorkot
szűnetelt

Ausztria el-
mési határ-
okaresti ke-
müködő ro-
hivatalosan
ak Ausztria
határ d-jét
k. A bizoit-
oru idejében
sok, konfli-
osztrakkor-
désék újya.
ncia nyelven

ruházására.
pipari karte.l
a fővárosba
tett a CFR
talos körök-
latot, amely
a jóváté ell

abadraktárt.
nisztériumtól
ly szerint a
il Szatmár is
yminuister ér-
tkez érkezett,
er megbizaa
ságot alakít-
r kapta az
negbizást, da-
zerepelt azon
szab-draktári
felállítására
csak az új
erül sor.
kapnak a
fő dmivelés
at csak, német
yárakkal 500
ógép és 10 000
A nagy töke-
gépeket a tele-
n előnyös fel-
minisztérium
március 1 ben

n 88500
egyzik a

dor)

Ár	New- york
1/4	1928
5	—
10 3/4	48487
3/8	330 1/2
175	425
—	296 1/4
0	177
5	54
62	—
5/8	—
3/8	—

ga 1855.

Kolozsvári szelvénybevaltó helyek

Női divat
Gölya Áruház (Regele Ferdinand 11) Női divat-cikkben a legolcsóbb bevásárlási forrás
Heller és Molnár (Reg Ferdinand 5) Női kelme-különlegességek és divatcikk nagy raktára
Szabó Jenő (Reg Ferdinand 5) Angol és francia öszdivat különlegességek állandó nagyválasztékban raktáron

Uri divat
Sándor Ágoston Utóda (Unió-ut 2) Uridivat-különlegességek legolcsóbb bevásárlási forrása
Kalapkirály (Fötér 24) Uridivat-különlegességek minden árban. Világmarkák egyedúrítására

Férfiruha
Neumann M. (Fötér 14) Raglánok, férfi öltönyök és gyermekruhák nagyáruház
Katz és Mendel (Fötér 10) Mindenfajta divatos öltönyök, őszi és téli kabátok állandóan raktáron

Cipő
Farkas Ignác (Renner Palota). E cégnél kaphatja a legjobb cipőket.

Szövöttáru, harisnya
Helios (Fötér 7) Kötött kabátok, mellények, puloverek, harisnyák, kezük áruház (Szabott árak)
Blatt (Fötér 13) Kár minden kísérletét, mert köz-tudomásu, hogy Blatt harisnyái a legjobbak
Sipos Jenő (Reg Ferdinand 8) Harisnyát, rövidárut és női kézimunkát a legolcsóbban árúsít

Illatszertár
Rózsa-Royal drogeria (Fötér 26). Illatszerek, vegyszerek, gyógyszerek, gyógyárak és betegápolási cikkek legolcsóbb beszerzési forrása, nagyban és kicsinyben.
D'or illatszertár (Fötér 6). Legfinomabb parfümök, bőrridkítők a legolcsóbb napiáron vásárolhatók
Diana illatszertár (Posta mellett) Kölni vizek, illatszerek és diszmiárak különleges áruház

Bazár
Párisi Áruház (Reg Ferdinand 12) Férfi és női divat cikkek, játékaruk, gyermekkoscsik, bőrdiszmiárak és cipőkülönlegességek nagyraktára

Üveg
Fischer üvegüzlet (Reg Ferdinand 6) Ebédlőkészletek, teás és kávécsészék, üvegtészletek, lámpaárak és konyhafelszerelések nagyraktára Képerkeretezés
Ausländer Rudolf (Uránia-palota mellett) Vizes, boros és étkezőkészletek, uborka és befőttes üveges Épületüvegezés és képerkeretezés

Ékszer, óra
Fenyő és Braunfeld, kir udv szállító (Fötér 15) Elsőrendű ékszerek, precíz órák és dísz tárgyak legolcsóbb beszerzési forrása
Dunky és Beer (Fötér 29) Mindennemű ékszer- és órakülönlegességek nagy választékban állandóan raktáron

Könyv, papír
Friedmann könyv- és zeneműkereskedés (Fötér 26) Az összes könyv és zenei újdonságok állandóan a legolcsóbb árban kaphatók
Safruth [Piata Mihai Viteazul 39] Zsidó könyvkereskedés. Iskolaszerek és irodai felszerelések legolcsóbb bevásárlási forrása

Fűszer, csemege, cukorka (5%)
Spéter Mózes (Széchenyi-tér 12) Mindenfajta fűszer és gyarmatárak legolcsóbb beszerzési forrása
"Maximilian" (Unió-ut 26) Fűszer, csemege, gyarmat és italárak a legolcsóbb napiáron
Színházi cukorkákat a "Teli" Bonboneriában vásároljunk, Str. Memorandului (Unió-ut) 12.
Fendrich Adolf fűszer, gyarmat és csemegeárak nagy raktára Str Motilor (Monostori-ut) 36 Mentőállomással szemben
Beer Lipót [Reg. Ferd. 65.] fűszer és gyarmatárak kereskedése

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

A kolozsvári román opera heti műsora
 Szerda: Pillangó kisasszony.
 Pénteken nemes előadás. (Filotti turnéja szerepel.)

MAGYAR SZÍNHÁZ
 A színházi iroda közleményei.

Heti műsor
 Kedd: Leányvásár (Operette-repriz, új szereposztással Karácsonyi Ili, Neményi, Tolnay és Ihsással. Premièresbérlet 21. szám. Sorozatszám 129.)

Szerda: Frisquita (Operetta. Karácsonyi Ili, Tolnay, Ihsással. Napibérlet 22. sz. A. Sorozatszám 130.)

Csütörtök: Akácavirág (Operetta-újdonság, először. Sorozatszám 131.)

Péntek. Akácavirág. (Operette-újdonság. Lengyel Irénnel, Tolnay Andorral, Ihsással. Premièresbérlet 22 sz. Sorozat 132.)

Szombat 4-ór: Kék maszar (Karácsonyi Ili, Tolnay Andorral Mérsékelt helyárak. Sorozat 133.)
 Szombat 8-ór: Akácavirág (Napibérlet 22 szám B. Sorozat 134.)

Vasárnap fél 3-ór: A remény. (Az Egység dal-kör munkássági előadása. Leszállított helyárakkal. Sorozat 135.)

Vasárnap 6-ór: Drága kiosi buksi. (7-edzer. Neményi, Tolnay és Ihsással. Rendés helyárakkal. Sorozat 136.)

Vasárnap háromgyed 9-ór: Akácavirág (Bérlet-sorozat. Sorozat 137.)

Hétfő: Akácavirág. (N. pibérlet 23 szám, A. Sorozatszám 138.)

Nagenyedi szelvénybevaltó

Női, férfi divat
Hartmann Emanuel női és férfi divat különlegességek, harisnyák és rövidárak legolcsóbb beszerzési helye.
Berkovits Béla [Piata Reg. Ferdinand 3.] Raglánok, férfi, fiu és gyermeköltönyök, szövetek és férfidivat-cikkek áruház.

Fűszer, csemege (5%)
Israel Testvérek mindennemű fűszer és gyarmatárak legolcsóbb beszerzési forrása
Fenichel Lázár fűszer, csemege gyarmatárak és likőrök legolcsóbb bevásárlási helye

Cipők
Fischer Jakob (Fötér) cipő, vászon és gyapotárak legolcsóbb beszerzési forrása

Edény és vas
Israel Adolf és Fia, konyhafelszerelések, kályhák, zománcedények és az összes vasárak legolcsóbb beszerzési forrása

Illatszertár
Weisz Endre kozmetika, pipere, gummikülönlegességek, bőrdiszmiárak és utazási cikkek

Szamosújvári szelvénybevaltó
Rozenberg Miklós fűszerkereskedőnél a legelőnyösebben szerezheti be szükségleteit

Szászrégeni szelvénybevaltó
Goldmann Herman mindenfajta divatos kész férfiruhák, raglánok, bőrkabátok és az összes férfidivat különlegességek áruház

Még mindig tart

áruraktárunk mélyen leszállított áron való

árusítása!
VOITH & Co

Cluj

Mielőtt öszire cipőt vásárolna, saját érdekében keressse fel

Gonda Testvérek
 cipőáruházát, hol a legszebb, legdivatosabb
cipőket

a legolcsóbb árban szerezheti be. Iskolai cipőkben nagy választék. — Üzletek:

Cluj, Calea Regele Ferdinand No 25. a főpostával szemben — Oradea, Gal. Regele Ferdinand 5. Park szálloda.

Flesch & Fiu
sodronyáruggár

Arad, Str. Lt. E. Teodoriu 3.

Gyárlmánya: Lánchálós acélágybetétek és ágybetétkatrészek. Ruhaakasztók minden kivitelben. Patent kirakatdíszítő állványok üveg, papír, diszmiárú stb. kereskedés részére. Patkány és egércsapdák. Csomagfogantyuk reklámszöveggel és anélkül. Faszönyegek.

Vállalja sodronyárak (törzseikk) készítését rajz vagy minta után, nikkelt, ónozott, horganyozott, galvanizált és fényezett kivitelben

Csomagoló

ládák

és mindennemű posta, likőrös ládák jutányosan beszereshetők az

'Optima'
 ládagárban

ECKSTEIN és RÓTH — ORADEA
 Calea Victori-i (Kolozsvári-utca) 101-103.
Telefon 9-93.

KERESKEDELMI ÉS IPARI VÁLLALATOK RÉSZÉRE

LEVÉLPAPIROK

EGYSZERŰ VAGY A LEGDÍSZESÉBB KIVITELBEN

ÉS MEMORANDUMOK

KADIMA-NYOMDA-CLUJ

STRADA BARON L. POP 10 TELEFON 10-47

Kadima Nyomda és Kereskedelmi Rt. E. székelyváros (Cluj), Strada Barón L. Pop (10) 10-47

Szerkesztőség adóhivat

Kolozsvár, Cluj (Brassia) Telefon 137, 22

1926 november

Vé

A konferenc

(Oradea-N Kelet tudott Szövetség he tésén első sz volt, aki a p tette elő ha Sándor négy amelyek szük romániai zsid esolódják és e sitsen veszély

Ihringnek indul ki, aki sághoz szerve lete és az, ho szótlanul, hog nem lázadjon nyomor első szótlanul haia jogszélem m csoportjába t vényes jogain vények. Idet hogy a zsidó teljesen nélkül zsidó nyomor agitáció, amel lázítja az als ellenünk. Kép kon és nyilván

A beszéd rencia meg-m közepette olv vasatát, amel dicitással egy rencia politik hangzik:

Erdély, Z idő Nemze ferenciája, a politikai élet kérdéssel fog állapítani, ho nyolcadik év mig a román ségeknek a l döss akként küsdének ki jogaik teljes történt, az o néphez tartoz zsidó etnika jogaik gyako és színhes cőhírtások az ország kfi Ez az ál rejt magában sára nézve, r dasági életi ugyszólván k hogy ezen a létérdekeit é dásáért halla Hiven az ramoros Zsid